REVISJON AV N300 TRAFIKKSKILT

Høring 1: Forslag til endringer for:

- **fareskilt med tilhørende underskilt**
- **vikeplikt- og forkjørsskilt med tilhørende underskilt**
- **markeringsskilt**

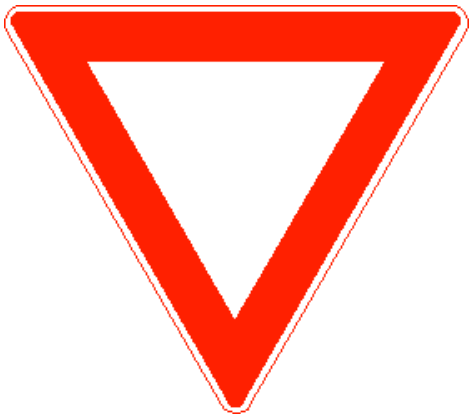

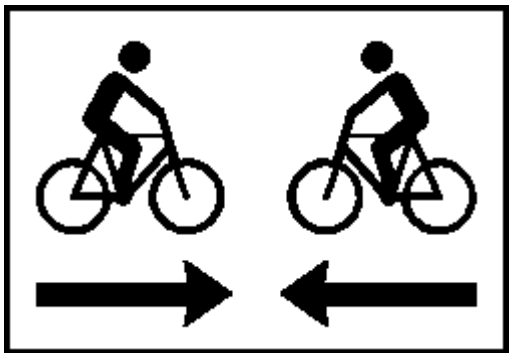

Dette er første del av arbeidet med å revidere N300.

Hensikten er blant annet at normaler som N300 primært skal inneholde normalkrav, mens veiledningsstoff skal finnes i andre dokumenter. Normalkrav vil bli tydeligere markert enn tidligere.

Arbeidet er også en forberedelse til digitalisering av Statens vegvesens regelverk.

N300 er svært omfattende, og høringen av forslag til endringer gjennomføres derfor i flere omganger. Dette høringsforslaget omfatter dagens del 2 og viser forslag til ny tekst for fareskilt, vikeplikt- og forkjørsskilt og markeringsskilt, samt underskilt som kan benyttes sammen med disse skiltene.

Det er markert med gult hva som skal være normalkrav. I kommentarer er det for noen skilt beskrevet hva som er vesentlige endringer. For å kunne se alle endringer, må forslaget til ny tekst leses sammen med tilsvarende tekst i gjeldende N300.

For å lette behandlingen av høringsuttalelsene er det utarbeidet et word-dokument med en tabell med linjer for hvert enkelt krav eller andre viktige endringer. Vi ber om at tabellen benyttes ved at høringsuttalelser skrives inn på relevant sted i tabellen. Linjer som ikke kommenteres kan strykes.

I tillegg ønskes synspunkter på mulige andre endringer i N300:

Mulig ny inndeling N300

I en digital utgave er det ikke lenger nødvendig å ta hensyn til hvor mye plass det vil være i hver trykt delutgave av N300. Det er likevel viktig med en ryddig kapittelinn-deling. Det blir fortsatt et innledende kapittel med felles regler for alle skilt. Videre blir det et kapittel for hver skilttype. Underskilt som bare kan benyttes sammen med en type skilt vil bli omtalt sammen med disse skiltene, mens øvrige underskilt bli omtalt i et eget kapittel om underskilt.

Detaljerte regler om skiltutforming blir samlet i et eget kapittel til slutt. Disse kravene er for det meste rettet mot skiltprodusentene og for planleggere som trenger å finne dimensjon på vegvisningsskilt. Det vil fortsatt for hvert enkelt skilt være angitt hvilke standardstørrelser som kan benyttes.

Bruk av lenker (henvisninger)

I en digital utgave vil det bli lagt inn lenker som skal gjøre det lett å finne andre regler som det henvises til. Mulige lenker er markert slik, men er ennå ikke aktive.

Utforming av normalkrav

I dagens normaler har «skal» og «bør» angitt hva som regnes som normalkrav. Forskjellen mellom disse har vært hvem som er fraviksmyndighet. For alle typer normaler er det nå vedtatt at krav kun skal ha ett nivå og Vegdirektoratet vil være fraviksmyndighet. Bakgrunnen for dette er blant annet omorganisering av Statens vegvesen og pågående forenkling av vegnormalene.

Men det er også steder hvor «skal» ikke angir et normalkrav, og en del krav kan enklere formuleres med bruk av andre verb, eksempel: «Skilt x kan bare ha underskiltene y og z» i stedet for «Skilt x skal ikke ha andre underskilt enn y og Z».

Ny digital løsning vil tydelige markere hvilke deler av teksten som er krav.

Ikke sitat av forskrifter og andre regler
Dagens N300 har for enkelte skilt sitater fra skiltforskriften eller kjøretøyforskriften for å gjøre skiltplanleggerne oppmerksom på hvilke juridiske forhold som er knyttet til bruken av skiltene.

Fordi det har vist seg vanskelig å oppdatere normalbestemmelsene når det gjøres endringer i forskriftene, foreslås det nå å sløyfe slike sitater og i stedet erstatte disse med en lenke til den aktuelle forskriftsparagrafen. I tillegg er det viktigste innholdet i disse paragrafene gjengitt som tekst i stedet for som sitat.

Tilgjengelighet av veiledningsstoff
Dagens N300 har for en del skilt også mye tekst og figurer som må regnes som veiledningsstoff og ikke som normalkrav. Mye av dette stoffet vil ikke bli tatt med i ny N300, som i tillegg til rene normalkrav bare vil ha med noe bakgrunnstekst om for eksempel om formål med bruk av skiltene.

Det tas sikte på at veiledningsstoff som ikke får plass i ny N300 etter hvert skal utgis i andre typer dokumenter.

Samsvar med andre normaler
Det forsøkes kontrollert at det er samsvar mellom krav i N300 og krav i andre normaler. Noen steder påpekes behov for endringer i andre normaler.

Nye krav for forkjørsregulering.
Høringsforslaget foreslår at en del tidligere kriterier for forkjørsregulering av veger og gater nå formuleres som krav.

Mulige kriterier og krav til forkjørsregulering av sykkelveger har tidligere vært forelagt skiltmyndighet (Statens vegvesen) i to notater med ref 19/52028 og 20/25386-1. I disse notatene ble skiltmyndighetene bedt om å avstå fra å fatte skiltvedtak som iverksetter forkjørsregulering av gang- og sykkelveger inntil videre. I praksis betyr dette inntil nye normalbestemmelser er innført.

Forkjørsregulering av sykkelveger medfører en del vanskelige problemstillinger i forhold til å utforme trafikksikre løsninger. Vi ber høringsinstansene om å være særlig oppmerksomme på denne delen av høringsutkastet.

Foreløpig forslag til ny kapittelinndeling:

1 FELLESBESTEMMELSER
1.1 Myndighetsregler, forholdet til andre regelverk, skiltutgifter
1.2 Skiltvedtak, vedtaks- og skiltregister
1.3 Anvendelse av offentlige trafikkskilt, forholdet til private veger mv
1.4 Generelle krav til skiltutforming
1.5 Krav til skiltplassering, inklusive krav til synlighet og lesbarhet
1.6 Generelle underskilt
Oversikt: Skiltene i nummer-rekkefølge, med lenke til hvert enkelt skilt
2 FARESKILT
Fellesbestemmelser, de enkelte fareskilt, spesielle underskilt til fareskilt
3 VIKEPLIKT- OG FORKJØRSSKILT
Fellesbestemmelser, de enkelte skilt, spesielle underskilt
4 FORBUDSSKILT
Fellesbestemmelser, de enkelte skiltene, fartsgrenseskiltene, parkeringsskiltene, inklusive spesielle underskilt
5 PÅBUDSSKILT
Fellesbestemmelser, de enkelte skiltene, skilting av svingepåbud/-forbud
6 OPPLYSNINGSSKILT, SKILT MED TRAFIKKSIKKERHETSINFORMASJON
Fellesbestemmelser, de enkelte skiltene
7 VEGVISNINGS- OG SERVICESKILT
Vegvisningssystemet
Fellesbestemmelser serviceskilt, inkl saksbehandling?
Virksomhetsvisning, de enkelte serviceskiltene
Fellesbestemmelser vegvisningsskilt
Orienteringstavler, vegvisere, rutebekreftelse, spesielle vegvisningsskilt
Vegvisningssymboler
8 GENERELLE UNDERSKILT
Fellesbestemmelser,de enkelte skiltene
9 MARKERINGSSKILT
10 UTFORMING AV TRAFIKKSKILT
Fellesbestemmelser (mere detaljert enn i del 1)
Skilt med standardutforming,
Skilt med varierende utforming
Opplysningsskilt, serviceskilt, vegvisningsskilt, underskilt
Skilt som benyttes i forbindelse med vegarbeid
Utforming av variable trafikkskilt, jf R310

2. Fareskilt

Fellesbestemmelser

Anvendelse

Skiltforskriften § 3 Alminnelige bestemmelser sier følgende om fareskilt:
1. Fareskilt varsler om særlig fare
2. Fareskilt som nyttes til midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid, kan ha gul bunnfarge
3. Fareskilt kan ha underskilt

Fareskilt kan brukes når en fare er vanskelig å oppfatte i tide av kjørende som ferdes med nødvendig aktsomhet, eller når en fare er vesentlig større enn det som kan forventes ut fra trafikkforholdene, vegutformingen eller omgivelsene på stedet.

Krav 2.1 Behovet for fareskilt vurderes nøye ut fra stedlige forhold. Fysiske eller andre tiltak som kan eliminere- eller redusere faremomentet **skal** vurderes først.

Oppsetting av fareskilt kan være et første tiltak inntil faremomentet er redusert eller eliminert. For å finne hvilke tiltak som er mest aktuelle, kan det gjennomføres en risikovurdering.

Kommentar:

Bestemmelser om skiltmyndighet vil bli omtalt bare ett sted for alle typer skilt.

Tekst om anvendelse er forkortet.

Bestemmelser om underskilt gis i generelt kapittel om underskilt. For hvert hovedskilt er det angitt hvilke underskilt som kan benyttes. For fareskilt er bruk av underskilt også omtalt under «Plassering».

Plassering

Fareskilt plasseres i en slik avstand foran farestedet at det gir de kjørende tilstrekkelig tid til nødvendig reaksjon. Hvis faren alltid er godt synlig og lett å oppfatte, kan fareskilt sløyfes.

Krav 2.2 Fareskilt **skal** plasseres med følgende avstand til faremomentet:

Fartsgrense (km/t)	Avstand* foran faremomentet (m)
≤40	40-100
50-60	50-150
70-80	125-200
≥ 90	200-300**

**Avstanden tilpasses fartsnivået (85 %-fraktil) dersom dette er vesentlig annerledes enn fartsgrensen på stedet.*

**På motorveger plasseres fareskilt ca. 400 m foran farestedet og gjentas etter ca. 200 m. Underskilt 802 «Avstand» benyttes under første skilt, ca. 400 m før faren.

Figur x: Avstand fra fareskilt til faremoment

Krav 2.2.1 Hvis plassering som angitt ovenfor ikke er mulig, **skal** avstand angis med underskilt 802 «Avstand».

Krav 2.3 Fareskilt **skal** stå på høyre side av vegen i forhold til kjøreretningen, men kan i stedet plasseres over kjørebanen dersom det er vanskelig å få til en tilfredsstillende sideplassering. I tillegg kan skilt settes opp på venstre side av vegen dersom særlige forhold gjør dette nødvendig.

Krav 2.3.1 På veg med to eller flere kjørefelt i kjøreretningen, **skal** fareskilt settes opp på begge sider av vegen eller over kjørebanen.

Fareskilt kan i visse tilfeller plasseres sammen med andre skilt. Nærmere bestemmelser om slike skiltkombinasjoner er gitt i kap. 1.

Kommentar:

Avstandskrav for plassering er nyansert med angivelse av flere fartsgrenser.

For øvrig er teksten noe forenklet.

Størrelse og utforming

Krav 2.4 Fareskilt **skal** ha en utforming som vist i kap 1.

Fareskilt med tilhørende underskilt har hvit bunnfarge, også når de benyttes for å varsle om midlertidig fare, hvis denne faren ikke skyldes arbeid på og ved veg.

Bare fareskilt som benyttes for å varsle om fare på grunn av vegarbeid kan ha gul bunnfarge, regler for dette er gitt i N301.

Krav 2.5 Fareskiltene kan brukes i fire størrelser: US (under), LS (liten), MS (middels) og SS (stor). Fareskilt i størrelse US **skal bare** benyttes på sykkelveger.

Kommentar:

De fleste bestemmelsene om størrelse og utforming vil bli gitt i nytt kapittel 1.

Det presiseres at gul bunnfarge bare kan benyttes i forbindelse med vegarbeid, annen midlertidig fareskilting skal ha hvit bunnfarge. Eksempel: Skilting av ujevn veg på grunn av telehiv skal ha hvit bunnfarge, hvis det ikke pågår arbeid med å utbedre telehivet.

Bestemmelser for de enkelte fareskilt

Skiltforskriften § 4 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte fareskilt.

I dette kapitlet er det gitt nærmere bestemmelser for anvendelsen av hvert enkelt fareskilt.

Det er også gitt bestemmelser om plassering og utforming der dette er nødvendig.

100 Farlig sving

100.1	100.2

Anvendelse

Skilt 100 kan brukes for å varsle om en farlig sving, og bidrar dermed til å fremheve vegens linjeføring. Målet med slik skilting er å redusere overraskelsesmomentet når kjørende må foreta plutselige fartsreduksjoner eller retningsendringer.

For farlig sving kan også skilt 902 «Bakgrunnsmarkering» eller skilt 904 «Retningsmarkering» brukes.

Underskilt

Krav 2.100 Skilt 100 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand» hvis avstanden ikke er som angitt i kapittel 2 Plassering.
- Foran helt spesiell kurve hvor sikker kjørefart er vesentlig lavere enn normal kjørefart, kan underskilt 812 «Anbefalt fart» brukes.
- For spesielt ulykkesbelastet kurve kan underskilt 817 «Særlig ulykkesfare» brukes.

Kommentar

Teksten er forenklet.

102 Farlige svinger

102.1	102.2

Anvendelse

Skilt 102.1 og 102.2 kan brukes for å varsle om en strekning med farlige svinger, og bidrar dermed til å fremheve vegens linjeføring. Svingene anses som farlige når kjørende må foreta plutselige fartsreduksjoner eller retningsendringer.

For farlige svinger kan også skilt 902 «Bakgrunnsmarkering» eller skilt 904 «Retningsmarkering» brukes.

Underskilt

Krav 2.102 Skilt 102 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand» hvis avstanden ikke er som angitt i kapittel 2 Plassering.
- 804 «Utstrekning»
- I kurver hvor sikker kjørefart er vesentlig lavere enn normal kjørefart, kan underskilt 812 «Anbefalt fart» brukes, men dette skiltet bør da ikke kombineres med underskilt 804 «Utstrekning»
- For spesielt ulykkesbelastede strekninger kan underskilt 817 «Særlig ulykkesfare» brukes.

Kommentar:

Teksten er forenklet.

I forbindelse med markeringsskiltene 902 og 904 inneholder N300 i dag er god del veiledningsstoff. Dette bør senere omredigeres til en veiledning om skilting av farlige kurver med skiltene 102, 104, 902, 904, 812 og 817.

812 Anbefalt fart

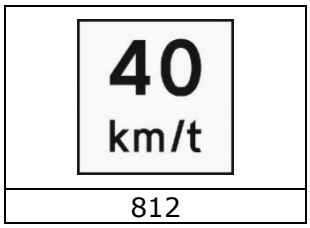

Anvendelse

Krav 2.812-1: Skilt 812 skal bare brukes som underskilt til skilt 100 «Farlig sving» og skilt 102 «Farlige svinger», og skal bare brukes i kurver der alle de følgende kriteriene er oppfylt:

- Kurve hvor det har skjedd trafikkulykke som kan tilbakeføres til linjeføringen (spesielt møte- og utforkjøringsulykker).
- Sikker kjørefart i kurven er minst 15-20 km/t under normal kjørefart (gjennomsnittsfart) på strekningen før kurven.
- Kurveforløp eller innsnevring i kurven er slik at den ikke er godt synlig for trafikantene i tilstrekkelig avstand for komfortabel nedbremsing.
- Kurven må være forsøkt utbedret med fareskilt, bakgrunnsmarkering, eller retningsmarkeringer, uten at dette har gitt tilfredsstillende resultat.

Hver kjøreretning i kurven vurderes hver for seg.

Farten som angis på skiltet bestemmes ut fra hensynet til komfortabel sideakselerasjon (≤ 0,25 G), dette er grunnlaget for verdiene i figur x. Anbefalt fart bør fastsettes ut fra kurvens radius (maks 120 m).

Krav 2.812-2: Anbefalt fart **skal** angis som vist i fig. x. Det **skal ikke** angis annen anbefalt fart enn 20, 30, 40, 50 eller 60 km/t.

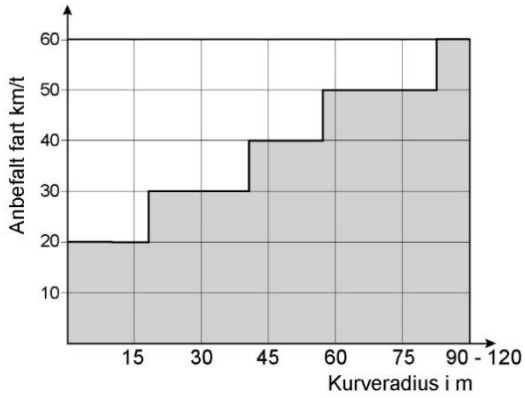

Figur x: Anbefalt fart for ulike kurveradier

Størrelse og utforming

Krav 2.812-3: Underskilt 812 finnes i størrelse MS og SS, og skal brukes i den samme størrelsen som hovedskiltet det står sammen med.

Detaljert utforming er vist i kap 10.

Kommentar:

Dette er første eksempel på at regler for underskilt som bare kan benyttes sammen med enkelte fareskilt blir plassert umiddelbart etter disse hovedskiltene.

Er det erfaringer eller synspunkter på hvor godt de anbefalte verdiene i figuren passer i praksis? Er det behov for anbefalt fart 20 km/t?

104 Bratt bakke

104.1 Stigning	104.2 Fall

Anvendelse

Skilt 104.1 «Stigning» kan brukes når stigningen er lang og bratt og kommer overraskende på kjørende, slik at dette medfører særlig fare eller store framkommelighetsproblemer, særlig ved glatt føre.

Krav 2.104-1: Skilt 104.1 **skal ikke** brukes som direkte følge av at skilt 104.2 «Fall» er satt opp, hver kjøreretning må vurderes individuelt.

Skilt 104.2 «Fall» kan brukes når bakken er så lang og bratt at det er fare for overbelastning av bremser, eller det vil være vanskelig for tunge kjøretøy å bremse tilstrekkelig foran krappe kurver langt nede i bakken. Skiltet kan også brukes dersom bakken er vesentlig brattere enn tilstøtende strekninger, og dette kommer overraskende på kjørende slik at det kan medføre ulykker.

Krav 2.104-2: Skilt 104.2 **skal** brukes når vegen har større fall og lengde enn angitt i fig. x.

Fall, %	6	7	8	9	10	11	12
Lengde, km	4,5	3,0	2,0	1,4	1,0	0,8	0,7
Høydeforskjell, m	270	210	160	125	100	90	80

Figur x: Grenseverdier for skilt 104.2 (Fall)

Skilt 104 kan sløyfes hvis vegstandarden er så dårlig at trafikantene naturlig holder lav fart.

På strekninger hvor tunge kjøretøy har problemer på vinterføre, kan bakken om vinteren forvarsles slik at tunge kjøretøy kan kjøre til side på egnet sted for å legge på kjetting. Regler for slik skilting er gitt under skilt 560 «Opplysningstavle».

Bruk av skilt 104 vurderes særskilt i tunneler hvor det kan være vanskelig for kjørende å få en visuell oppfatning av vegens stigningsforhold.

Underskilt

Krav 2.104-3: Skilt 104 skal ha underskilt 813 «Stigningsgrad». I tillegg kan stigningens lengde angis på underskilt 804 «Utstrekning» plassert under skilt 813.1, se fig. x.

Dersom deler av strekningen er vesentlig brattere enn gjennomsnittet (minst 2 % forskjell), kan dette angis ved gjentakelse av skilt 104 med nye underskilt for den bratteste delen av bakken.

På veger med stor andel utenlandske kjørende, og hvor det på grunn av kurvatur eller vegstandard ikke oppfattes som naturlig å velge lavt gir ved starten av utforbakke, kan underskilt 813.2 med teksten «Low gear» brukes, se fig. x. På lange strekninger kan slik skilting gjentas.

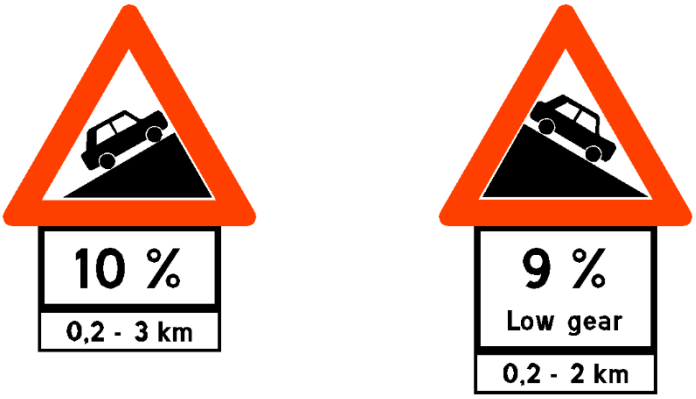

Figur x: Eksempler på underskilt til skilt 104

Kommentar:

Teksten er forenklet.

Skilting av kjettingsplasser vil bli omtalt under skilt 560. Vi vil gjerne få tilsendt eksempler på utforming av skilt som forvarsler og markerer kjettingsplasser.

813 Stigningsgrad

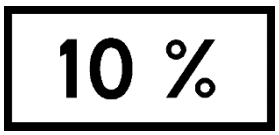	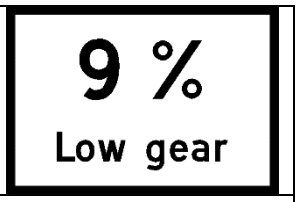
813.1	813.2

Anvendelse

Krav 2.813-1: Underskilt 813 **skal** brukes som underskilt til skilt 104 «Bratt bakke».

Skilt 813.2 **skal bare** brukes under skilt 104.2 «Fall».

Stigningsgraden regnes som gjennomsnittlig stigning, og **skal** avrundes oppover til nærmeste hele prosent.

Skiltet **skal ikke** brukes for å angi lavere stigningsgrad enn 6 %.

Nærmere bestemmelser om bruk av skiltet er gitt under skilt 104 «Bratt bakke».

Størrelse og utforming

Krav 2.813-2: Underskilt 813 kan utføres i størrelsene LS, MS og SS. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Detaljert utforming er vist i kap. 10.

106 Smalere veg

106.1 Innsnevring på begge sider	106.2 Innsnevring på høyre side	106.3 Innsnevring på venstre side

Anvendelse

Skilt 106 kan brukes for å varsle om vesentlige innsnevringer på veger med høy fart eller tett trafikk, samt på andre veger hvor innsnevringen ikke er tydelig i tilstrekkelig avstand. Aktuelle steder er:
- ved overgangen til et nytt tverrsnitt, spesielt ved overgang til kjørebanebredde mindre enn 5,5 m,
- ved smale bruer, underganger eller lignende,
- ved fartsdempende tiltak (ikke nødvendig på lokale veger med fartsgrense 30 km/t).

I tillegg til varsling med skilt 106 «Smalere veg» kan innsnevringer markeres med skilt 906 «Hindermarkering» på begge sider av vegen.

Skilt 106.1 kan brukes for å angi at en veg blir smalere. Skiltene 106.2 og 106.3 kan brukes når innsnevringen kun er på én side av vegen.

Skilt 106 kan brukes som forvarsel for skilt 214 «Møtende kjørende har vikeplikt».

Underskilt

Krav 2.106 Skilt 106 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 808 «Tekst» for å angi innsnevringens art:
  808.101 «Smal bru»
  808.103 «Smal undergang»
  808.105 «Fartsdempere» / «Fartsdemparar».
- 814 «Virkelig fri vegbredde».

Kommentar:

Tekst om at skiltet ikke skal nyttes ved overgang fra to til ett felt i samme retning er sløyfet.

Bør det angis at «gjeldende generelt fastsatte største tillatte bredde» er 2,6 m? Jf forskrift om bruk av kjøretøy § 5-5 nr 5.

814 Virkelig fri vegbredde

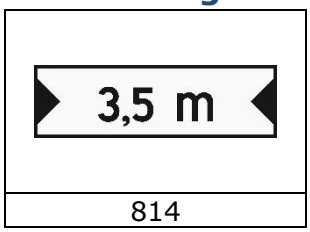

Anvendelse

Krav 2.814-1 Underskilt 814 **kan bare** brukes som underskilt til skilt 106 «Smalere veg» ved fysiske sidehindre som for eksempel smale underganger og smale bruer.

Med «virkelig fri vegbredde» menes faktisk bredde mellom fysiske sidehindre.

Krav 2.814-2 Bredden skal angis i meter og avrundes nedover til nærmeste 0,1 m.

Dersom den virkelig fri vegbredde er for smal for kjøretøy med en bredde lik eller mindre enn den gjeldende generelt fastsatte største tillatte bredde, brukes skilt 312 «Breddegrense» istedenfor underskilt 814.

Størrelse og utforming

Krav 2.814-3 Underskilt 814 kan utføres i standardstørrelser LS og MS. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Detaljert utforming er vist i kap 10.

Kommentar:

Bør det angis at «gjeldende generelt fastsatte største tillatte bredde» er 2,6 m? Jf forskrift om bruk av kjøretøy § 5-5 nr 5.

108 Ujevn veg

108

Anvendelse

Skilt 108 kan brukes foran ujevnheter som innebære et faremoment dersom farten ikke reduseres.

Krav 2.108-1 Skilt 108 **skal ikke** benyttes for å varsle om ujevnheter som hovedsakelig bare har betydning for kjørekomforten.

Krav 2.108-2 Fartshumper **skal ikke** varsles med skilt 108, men med skilt 109 «Fartshump».

Ved midlertidige ujevnheter som teleskade benyttes hvitt skilt 108 med eventuelt hvitt underskilt, gul bunnfarge benyttes bare hvis ujevnheten skyldes vegarbeid.

Underskilt

Krav 2.108-3 Skilt 108 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 804 «Utstrekning» dersom skiltet gjelder en vegstrekning over 100 m
- 808 «Tekst» for å beskrive type ujevnhet:
  808.111 «Issvuller» / «Issvullar»
  808.113 «Teleskade»
  808.115 «Ferist»

Kommentar:

Det presiseres at det ikke skal brukes gul bunnfarge for varsling av midlertidig fare som ikke skyldes vegarbeid.

109 Fartshump

109

Anvendelse

Krav 2.109-1 Skilt 109 **skal bare** brukes for å varsle om fartshumper som er anlagt utenfor fartsgrensesoner, og til forvarsling av opphøyde gangfelt.

I områder skiltet som fartsgrensesone med skiltene 366/368 er det vanligvis ikke nødvendig å varsle fartshumper med skilt 109, dersom fartsdempende tiltak er gjennomført på en systematisk og konsekvent måte.

Krav 2.109-2 Opphøyde gangfelt som ikke ligger i fartsgrensesone eller på strekning med nærliggende fartshumper, **skal** forvarsles med skilt 109 og underskilt 808.121 «Gangfelt».

Underskilt

Krav 2.109-3 Skilt 109 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- Dersom det er to eller flere fartshumper på en vegstrekning, settes skilt 109 opp foran første hump og strekningens lengde angis på underskilt 804 «Utstrekning»
- Ved opphøyde gangfelt **skal** skilt 109 ha underskilt 808.121 «Gangfelt». Dersom det er to eller flere nærliggende gangfelt, settes skilt 109 opp foran første gangfelt og strekningens lengde angis på underskilt 804 «Utstrekning».

Kommentar:

Teksten er forenklet og presisert.

Underskilt med tekst «Opphøyd gangfelt / Heva gangfelt» skal ikke lenger benyttes.

110 Vegarbeid

110

Anvendelse

Krav 2.110 Skilt 110 **skal bare** brukes i forbindelse med arbeidsvarsling.

Nærmere regler er gitt i N301 Arbeid på og ved veg.

112 Steinsprut

112

Anvendelse

Krav 2.112 Skilt 112 **skal bare** brukes i forbindelse med arbeidsvarsling.

Nærmere regler er gitt i N301 Arbeid på og ved veg.

Kommentar:

Skiltet vil bli vist med gul bunnfarge i ny normal.

Er det behov for bruk av skiltet med hvit bunnfarge?

114 Rasfare

114.1	114.2

Anvendelse

Skilt 114 kan brukes for å varsle om fare for ras av stein, jord, snø e.l., og at rasmaterialer kan ligge på kjørebanen, jf skiltforskriften skilt 114.

Skilt 114.1 eller 114.2 brukes alt etter hvilken side ras kan komme fra.

Underskilt

Krav 2.114 Skilt 114 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 804 «Utstrekning».

Kommentar:

116 Glatt kjørebane

116

Anvendelse

Skilt 116 kan brukes når særlige forhold gjør vegen glatt, jf. skiltforskriften skilt 116.

Eksempler på dette er ved stor nedbørsmengde, eller på sted der vegen kan være utsatt for spesiell ising over bru eller isolert fylling. Skiltet kan også brukes for å varsle om at vegdekket kan bli glatt under nedbør på grunn av nylagt asfalt, jord på kjørebanen, eller spesielle forhold som har oppstått f.eks. oljesøl.

Krav 2.116-1 Skilt 116 **skal ikke** brukes for å varsle om glatt kjørebane som følge av snø eller is under vanlige forhold.

Hvis vegen er glatt som følge av vegarbeid benyttes skilt med gul bunnfarge, se N301.

Underskilt

Krav 2.116-2 Skilt 116 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 804 «Utstrekning»
- 808 «Tekst» for å beskrive årsaken til at vegen blir glatt. Følgende underskilt kan brukes:
  808.131 «Fare for ising»
  808.133 «Ved våt veg»
  808.137 «Ved sterk nedbør»
  808.143 «Oljesøl»
  808.145 «Jord på vegen»
  808.147 «Grus på vegen»
  808.151 «Slutt på saltet veg»/«Slutt på salta veg»
- 810 «Svingpil».

Kommentar:

Underskilt med tekst «Periodevis glatt vegstrekning» skal ikke lenger benyttes. I stedet kan underskilt 808.131 «Fare for ising» benyttes.

Trengs det klarere regler for når hoved- og underskilt kan/skal ha gul bunnfarge?

117 Farlig vegskulder

117

Anvendelse

Krav 2.117-1 Skilt 117 **skal** brukes for å varsle om vegstrekning der skulder har utilstrekkelig bæreevne, slik at det medfører fare når motorkjøretøy benytter vegskulderen.

Skiltet **kan** også brukes for midlertidig varsling av farlig kant mellom vegdekke og skulder inntil dette er utbedret.

I forbindelse med vegarbeid brukes skilt 117 som vist i N301 Arbeid på og ved veg.

Underskilt

Krav 2.117-2 Skilt 117 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 804 «Utstrekning»
- 808.153 «Høg asfaltkant», dette **skal bare** benyttes ved farlig vegkant mellom vegdekke og skulder

Kommentar:

118 Bevegelig bru

118

Anvendelse

Skilt 118 kan brukes foran bru som kan åpnes. Dette gjelder både hevebru og svingbru.

Underskilt

Krav 2.118 Skilt 118 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Kommentar:

Det er ikke krav om bruk av skilt 118, behovet må vurderes i forhold til hvordan brua blir sikret når den blir åpnet.

120 Kai, strand eller ferjeleie

120

Anvendelse

Skilt 120 kan brukes for å varsle at vegen leder direkte mot vann ved kai, strand eller ferjeleie, når dette kan medføre fare for utforkjøring.

Underskilt

Krav 2.120 Skilt 120 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Kommentar:

122 Tunnel

122

Anvendelse

Skilt 122 kan brukes foran tunnel som ikke er varslet med skilt 727.4 «Tunnelnavnskilt», dersom tunnelen først blir synlig på en avstand av 150-250 m og er så lang eller ligger slik til at dagslys ikke belyser den i dens fulle lengde.

Underskilt

Skilt 122 kan ha underskilt 802 «Avstand», dersom avstanden fra skiltet til tunnelen avviker fra normalavstandene angitt i kap. 2 Plassering.

Krav 2.122 Skilt 122 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand».

Kommentar:

Det er ikke krav om skilt 122 foran alle tunneler, skiltet bør bare anvendes hvis tunnelen kommer brått på og ikke er forvarslet på annen måte. Det vil heller ikke bli krav om skiltet forbikjøringsforbud i alle tunneler.

Det bør utarbeides veiledning om skilting foran og i tunneler, N500 sier svært lite om dette, men det har stor betydning for tunnelplanlegging.

Bør det være tillatt å bruke underskilt 804 Utstrekning hvis dette ikke angis på annen måte, jf tunnelnavnskiltet?

124 Farlig vegkryss

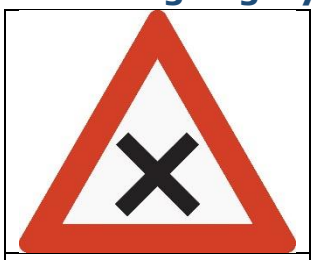

124

Anvendelse

Skilt 124 kan brukes foran vegkryss med vanlig vikeplikt overfor trafikk fra høyre i følgende tilfeller, jf. skiltforskriften skilt 124:

- Foran vegkryss som er uoversiktlig eller komplisert.
- Foran vegkryss hvor det er registrert ulykker som kan skyldes vikepliktsforholdene i krysset, eller der det er fare for at ulykker lett vil kunne skje.

Krav 2.124-1 Skilt124 **skal ikke** brukes i følgende tilfeller:

- når krysset kan ses i en avstand lik to ganger stoppsikt,
- foran vegkryss som er varslet med orienteringstavle,
- foran rundkjøring eller signalregulert kryss.

Underskilt

Krav 2.124-2 Skilt 124 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 817 «Særlig ulykkesfare» for spesielt ulykkesbelastet kryss

Kommentar:

Teksten er forenklet og forkortet.

Bør anvendelse begrenses til kryss der det har skjedd ulykker?

126 Rundkjøring

126

Anvendelse

Skilt 126 **kan** unntaksvis brukes som en første forvarsling, i tillegg til skilt 202/406/802 eller skilt 703.2, foran rundkjøringer med ulykkesproblemer.

Krav 2.126-1 Bruk av skilt 126 skal i hvert enkelt tilfelle drøftes med Vegdirektoratet.

Underskilt

Krav 2.126-2 Skilt 126 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand».

Kommentar:

I praksis er skiltet lite brukt. Nå når alle rundkjøringer nå er vikepliktsregulerte, kan det vurderes å erstatte nåværende forvarsling med skiltene 202/406/802 med skiltene 126/802. Alternativt bør det sies at skilt 126 ikke skal benyttes, eventuelt at det fjernes fra skiltforskriften?

All skilting av rundkjøringer bør etter hvert beskrives i en veileder om rundkjøringsskilting.

132 Trafikklyssignal

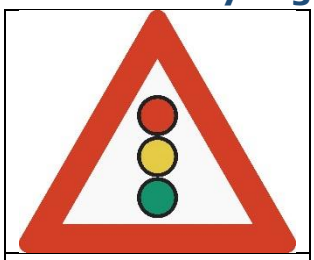

132

Anvendelse

Krav 2.132-1 Skilt 132 **skal** brukes til forvarsling av permanente skyttelsignalanlegg ved veginnsnevringer, og for varsling av rampekontrollanlegg.

Skilt 132 kan brukes foran trafikksignalanlegg i kryss eller signalregulerte gangfelt når signalreguleringen kan komme overraskende på de kjørende. Skiltet er særlig aktuelt foran anlegg:
- utenfor tettbygd strøk
- med begrenset sikt i forhold til fartsnivået, hvis signalet ikke er synlig i en avstand fra stopplinja på 1,2 ganger stoppsikt for aktuelt fartsnivå, eller ved blendingsfare/solforhold som gjør det vanskelig å se signalene.

Krav 2.132-2 Hvis forvarsling av signalregulerte kryss eller gangfelt med skilt 132 er nødvendig, **skal det bare** brukes foran enkeltstående signalanlegg, eller foran det første av flere nærliggende anlegg. Det **skal ikke** skiltes for hvert anlegg dersom disse ligger i nærheten av hverandre.

Krav 2.132-3 Hvis fareskilt er nødvendig, **skal** signalregulert gangfelt varsles med skilt 132 og ikke med skilt 140 "Avstand til gangfelt".

Midlertidige signalanlegg i forbindelse med arbeidsvarsling varsles med skilt 132 som beskrevet i Håndbok N301.

Underskilt

Krav 2.132-4 Skilt 132 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Krav 2.132-5 Ved varsling av rampekontrollanlegg skal skilt 132 ha gult blinksignal (1098) og underskilt 808.159 «I drift ved gult blink».

Kommentar:

Nærmere krav for bruk av signalanlegg er gitt i håndbok N303, og veiledning i håndbok V322.

Signalanlegg skal ikke anlegges på strekning med høyere fartsgrense enn 60 km/t, derfor er tidligere tekst om fartsgrense fjernet.

N100 kap D.1.1.6 krever at minst et trafikklys skal være synlig over en lengde på minst 1,2 ganger stoppsikt. Dette er lagt til grunn for å angi at begrenset sikt tilsvarer 1,2 ganger stoppsikt, slik at det er samsvar mellom normalene. Stoppsikten bør regnes fra stopplinja.

134 Planovergang med bom

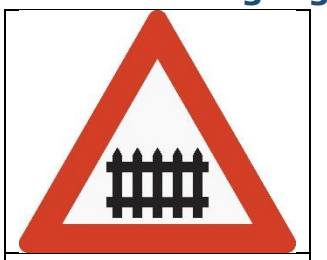

134

Anvendelse

Krav 2.134-1 Skilt 134 **skal** brukes for å varsle planoverganger utstyrt med vegbom-anlegg (hel- eller halvbommer) der jernbane eller forstadsbane/sporveg på særskilt banelegeme krysser veg eller gate.

Krav 2.134-2 Skilt 136 «Avstandsskilt» **skal** benyttes sammen med skilt 134 dersom avstanden fra skilt 134 fram til planovergangen er over 100 m, fartsgrensen er over 50 km/t eller sikten fram mot planovergangen er mindre enn 1,2 ganger stoppsikt. Når avstandsskilt 136 brukes, skal skilt 134 plasseres sammen med første avstandsskilt (136.3) og over dette.

Underskilt

Krav 2.134-3 Når skilt 134 er plassert sammen med skilt 136.3 «Avstandsskilt», **skal** det **ikke** ha underskilt. Skilt 134 **kan bare** ha underskilt 802 "Avstand" og 810 "Svingpil" når skilt 136 ikke benyttes.

Plassering

Skilt 134 plasseres i samsvar med krav 2.3.

Avstanden bestemmes av valgt sikringsnivå, se veileder for «Varsling og sikring av planoverganger».

Krav 2.134-4 Skiltet **skal** settes opp på begge sider av vegen når fartsgrensen er over 50 km/t, sikten fram mot planovergangen er mindre enn 1,2 ganger stoppsikt, eller det er flere kjørefelt i samme retning inn mot planovergangen.

Kommentar:

Dagens N300 inneholder 13 sider med veiledning, blant annet retningslinjer for valg av sikringsnivå i forhold til trafikkmengde og fartsnivå. Denne veiledningen bør gjøres digitalt tilgjengelig samtidig med utgivelse av ny normal uten denne type veiednings-stoff.

En del av stoffet i denne veiledningen må tas inn i andre deler av N300, blant annet omtale av bruk av skilt 204 «Stopp» og skilt 560 «Opplysningstavle» for lange eller tunge kjøretøy, samt «Signal ute av drift».

135 Planovergang uten bom

135

Anvendelse

Krav 2.135-1 Skilt 135 **skal** brukes for å varsle planoverganger uten vegbomanlegg, der jernbane eller forstadsbane/sporveg på særskilt banelegeme krysser veg eller gate.

Underskilt

Skilt 135 **kan** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Plassering

Skilt 135 plasseres i samsvar med krav 2.3.

Avstanden bestemmes av valgt sikringsnivå, se veileder for «Varsling og sikring av planoverganger».

Krav 2.135-2 Skiltet **skal** settes opp på begge sider av vegen.

Krav 2.135-3 Skilt 136 «Avstandsskilt» **skal** benyttes sammen med skilt 135 dersom avstanden fra skilt 135 fram til planovergangen er over 100 m. Når avstandsskilt 136 brukes, **skal** skilt 135 plasseres sammen med første avstandsskilt (136.3) og over dette.

Kommentar:

Som for skilt 134.

136 Avstandsskilt

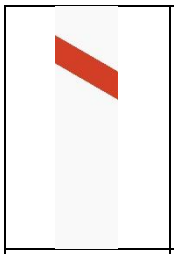	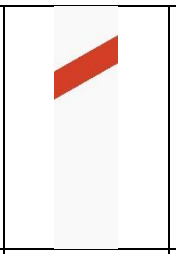	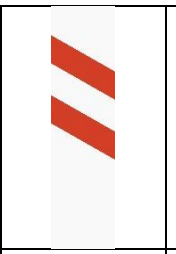	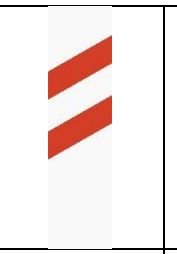		
136.1v	136.1h	136.2v	136.2h	136.3v	136.3h

Anvendelse

Skilt 136 kan brukes sammen med skilt 134 eller skilt 135 ved planoverganger, se bestemmelser for disse skiltene.

Skiltene for høyre side gis betegnelsene 136.3h, 136.2h og 136.1h. Skiltene for venstre side får tilsvarende betegnelsene 136.3v, 136.2v, 1361v.

Krav 2.136-1 Skråstrekene på avstandsskiltene **skal** helle ned mot kjørebanen.

Krav 2.136-2 Når planovergangen nås etter avsvinging i et vegkryss, **skal** eventuelle avstandsskilt bare brukes på den vegen som krysser planovergangen.

Plassering

Krav 2.136-3 Skilt 136.3 **skal** plasseres sammen med og under skilt 134 eller 135. Skilt 136.2 og 136.1 settes opp på henholdsvis 2/3 og 1/3 av avstanden mellom skilt 136.3 og planovergangen.

Krav 2.136-4 Skiltene skal settes opp på begge sider av vegen. Avstanden mellom de enkelte avstandsskiltene skal ikke være mindre enn 20 m.

Eventuelt forbudsskilt 314 «Høydegrense» med underskilt 808.339 «Høgspenning – Livsfare» kan settes opp sammen med og over skilt 136.1.

Størrelse og utforming

Størrelse og utforming av skilt 136 er vist i kap. 10

Kommentar:

Som for skilt 134.

138 Jernbanespor

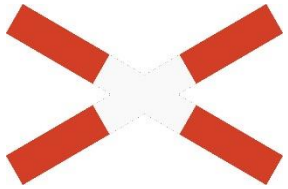	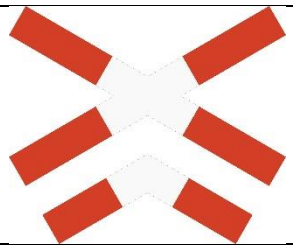
138.1	138.2

Anvendelse

Krav 2.138-1 Skilt 138 **skal** brukes foran alle planoverganger på veger der det brukes offentlige trafikkskilt.

Skilt 138.1 **skal** brukes der vegen krysser ett spor. Skilt 138.2 **skal** brukes der vegen krysser to eller flere spor.

Som planovergang regnes alle steder der jernbanespor eller spor for forstadsbane/sporveg på særskilt banelegeme krysser veg.

Plassering

Krav 2.138-2 Skilt 138 **skal** plasseres ved planovergangen så nær sporet som praktisk mulig.

Krav 2.138-3 Dersom vegbredden er over 6 m, **skal** skilt 138 også settes opp på venstre side av vegen, dette **kan** også gjøres hvis skilt på høyre side er lite synlig.

Krav 2.138-4 Ved planovergang med vegbomanlegg **skal** skilt 138 settes opp sammen med og over signal 1096 «Blinkende signal foran jernbane».

Eventuelt forbudsskilt 314 «Høydegrense» med underskilt 808.339 «Høgspenning – Livsfare» kan settes opp under skilt 138.

Krav 2.138-5 Andre skilt **skal ikke** settes opp sammen med skilt 138.

Størrelse og utforming

Størrelse og utforming av skilt 138 er vist i kap. 10.

Kommentar:

Nytt krav om at skilt 138 skal brukes på alle planoverganger på veger der det brukes offentlige trafikkskilt.

139 Sporvogn

139

Anvendelse

Skilt 139 kan brukes til å varsle om sporvogn i blandet trafikk på gate eller veg. Ifølge trafikkreglene § 10 nr. 2 skal trafikanter gi fri veg og om nødvendig stanse for sporvogn.

Krav 2.139-1 Skiltet **skal ikke** brukes for sporveg på særskilt banelegeme (forstadsbane), se bestemmelser om sikring av planoverganger, skiltene 134 og 135.

Krav 2.139-2 Skilt 139 **skal** brukes foran alle kryss med sporveg der fartsgrensen er 60 km/t eller høyere.

Der fartsgrensen er 50 km/t eller lavere, kan skilt 139 brukes foran vegkryss eller andre steder hvor sporvogn kan komme overraskende på annen trafikk. Dette kan for eksempel være:

- foran kryss der sporvogn svinger til venstre foran motgående trafikk
- foran kryss med høyreregel hvor trafikk får sporvogn fra sin venstre side
- i rundkjøringer med sporvogn gjennom sentraløya, der sporvogn kommer ut av sentraløya
- foran vegstrekning hvor sporvogn kjører til eller fra egen trasé
- i gangveg eller gang- og sykkelveg foran kryss med sporveg hvor det ikke er annen form for sikring.

På spesielle steder kan skilt 139 kombineres med gult blinksignal (1098) som aktiveres når sporvogn nærmer seg kryssingsstedet.

Underskilt

Krav 2.139-3 Skilt 139 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Kommentar:

Er det behov for spesiell omtale der sporveg er anlagt midtstilt i egen trasé på flerfeltsveg?

140 Avstand til gangfelt

140

Anvendelse

Skilt 140 kan benyttes for å forvarsle eksisterende gangfelt.

Krav 2.140-1 Følgende kriterier skal være oppfylt:

- Siktkrav i N100 er ikke tilfredsstilt
- Fartsgrense ≥50 km/t
- Gangfeltet er ikke er opphøyd eller signalregulert

  For forvarsling av opphøyd eller signalregulert gangfelt, se skilt 109 «Fartshump» og skilt 132 «Trafikklyssignal».

Underskilt

Krav 2.140-2 Skilt 140 **skal alltid** ha underskilt 802 «Avstand» for å unngå forveksling med skilt 516 «Gangfelt».

Kommentar:

Reglene for bruk av skiltet er kraftig innskjerpet. Slik reglene for skilt 140 er nå, må svært mange gangfelt som tilfredsstiller siktkravene i både N100 og N300 i tillegg også skiltes med skilt 140.

142 Barn

142

Skiltet varsler om sted på eller langs veg hvor barn ofte ferdes eller oppholder seg i forbindelse med skole, barnehage, lekeplass eller liknende, jf. skiltforskriften skilt 142.

Anvendelse

Krav 2.142-1 Skilt 142 **skal bare** brukes der det er mer ferdsel av barn enn bilførere vanligvis forventer.

Krav 2.142-2 Skilt 142 **skal ikke** brukes på en måte som kan medvirke til legalisering av lek på eller ved vegen.

Det er ikke et krav om at skilt 142 skal settes opp ved alle skoler, barnehager og lekeplasser, hensikten er primært å varsle biltrafikk om strekning hvor barn ofte ferdes alene, for eksempel der det er en skole i nærheten. Inne i 30-soner vil bruk av skilt 142 vanligvis være unødvendig.

Underskilt

Krav 2.142-3 Skilt 142 **kan bare** ha underskiltene:

- 802 «Avstand»
- 808.161 «Skole»/Skule»
- 810 «Svingpil».

Kommentar:

Teksten er noe endret.

144 Syklende

144

Anvendelse

Skilt 144 kan brukes foran sted hvor syklende ofte krysser eller kjører ut på vegen, jf. skiltforskriften skilt 144, f.eks. hvor sykkelveg slutter eller krysser vegen. Det er derfor ikke anledning til å anvende skilt 144 for å varsle om syklister langs vegen, for eksempel i en tunnel. For varsling av syklister i tunnel benyttes skilt 156 «Annen fare» med underskilt.

Krav 2.144-1 Skilt 144 **skal bare** brukes der syklende har vikeplikt i henhold til trafikkreglene.

På steder der trafikk på vegen er pålagt vikeplikt overfor kryssende syklende, kan skilt 202 «Vikeplikt» med underskilt 826 og underskilt 802 «Avstand» brukes som forvarsel.

Underskilt

Krav 2.144-2 Skilt 144 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Kommentar:

146 Dyr

146.1	146.2	146.3	146.4	146.5

Anvendelse

Krav 2.146-1 Skilt 146 **skal bare** brukes foran strekninger hvor dyr ofte ferdes over eller langs vegen, jf. skiltforskriften skilt 146.

Krav 2.146-2 Bruk av skilt for elg, rein eller hjort **skal** avklares med kommunens viltmyndighet. Skiltene **skal bare** brukes når og der det er stor fare for vilt på eller ved vegbanen, og skiltene **skal** tas ned i perioder når faren er moderat eller liten.

Krav 2.146-3 En større gjennomgang av viltskiltingen **skal** tas i samarbeid med de lokale viltmyndigheter med minimum 5 års mellomrom.

Krav 2.146-4 For rådyr **skal** skilt 146.3 «Hjort» brukes.

Krav 2.146-5 Skilt 146.4 «Ku» eller 146.5 «Sau» **skal bare** brukes på steder hvor dyr ofte krysser eller oppholder seg på vegen, og siktforholdene tilsier varsling. Utenom beitesesongen **skal** skiltene fjernes eller tildekkes. For andre husdyr enn ku og sau brukes det skiltet som passer best.

Skilt 146.5 benyttes også der geit oppholder seg på eller ved vegen.

Der storfe krysser veg daglig i forbindelse med beite, kan skilt 146.4 «Ku» brukes sammen med signal 1098 Gult blinksignal, se fig. ---.

Krav 2.146-5 Bruk av skilt 146.4 for daglig kryssing av veg med buskap forutsetter at skiltene **skal** fjernes eller tildekkes utenom beitesesongen. Det **skal** stilles krav om innhegning på hver side av vegen for at dyrene skal være samlet før kryssing gjennomføres.

Bonden kan gis anledning til å slå på blinksignalet ved kryssing. Skilt 146.4 med gult blinksignal 1098 bør ikke brukes ved ÅDT > 1500.

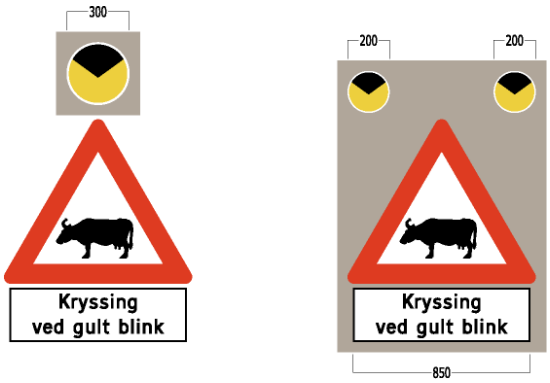

Figur - Skilt 146.4 "Ku" med gult blinksignal

Underskilt

Krav 2.146-6 Skilt 146 **kan bare** ha underskilt som beskrevet nedenfor:

A 802 «Avstand»

B 804 «Utstrekning». Det **skal ikke** angis utstrekning lenger enn 2 km. Dersom farestrekningen er lenger, skal skiltingen gjentas.

C Underskilt 808.165 «Stor elgfare» **skal bare** brukes der det midlertidig er særlig stor fare for elg. Underskiltet bør ikke stå oppe lenger enn én måned. Det **skal ikke** brukes andre tekster som «Særlig stor elgfare» eller «Meget stor elgfare».

D For tilrettelagte viltkryssinger kan underskilt 808.166 «Viltkryssing» brukes sammen med underskilt 802 «Avstand» eller 804 «Utstrekning.

E For storfe som varsles med fareskilt 146.4 «Ku» sammen med gult blinksignal 1098 **skal** underskilt 808.167 «Kryssing ved gult blink»/ «Kryssing ved gul blink» brukes, se fig. -.

Kommentar:

Teksten er noe forenklet.

Vi tar gjerne mot erfaringer med bruk av skilt 146.4/signal 1098 for kryssing av veg med buskap.

Det foreslås skjerpete krav til bruk av skilt 146.1 med underskilt.

148 Møtende trafikk

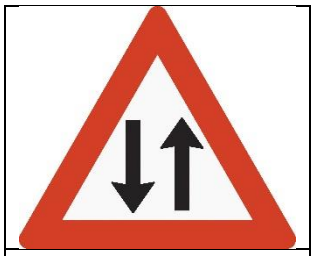

148

Anvendelse

Skilt 148 kan brukes etter vegstrekning med envegskjørt kjørebane, eller på andre steder hvor det kan oppstå misforståelser angående kjøreretningen, for å varsle om at den etterfølgende vegstrekning har trafikk i begge kjøreretninger, jf. skiltforskriften skilt 148.

Varsling er særlig viktig i overgangen fra veg med fysisk midtdeler til veg uten midtdeler.

Krav 2.148-1 Skilt 148 **skal** settes opp på veger med midtdeler eller midtrekkverk før avslutningen av det fysiske skillet ved overgang til veg uten midtdeler.

Krav 2.148-2 Ved overgang fra motorveg til veg uten midtrekkverk **skal** skilt 148 plasseres 400 m og 200 m før overgangen.

Krav 2.148-3 Når motortrafikkveg har trafikk i begge kjøreretninger på samme kjørebane, **skal** skilt 148 alltid brukes sammen med skilt 503 «Motortrafikkveg». Skilt 148 settes da over og på samme stolpe som skilt 503. Skilt 148 bør gjentas etter behov.

Underskilt

Krav 2.148-4 Skilt 148 **skal** ha underskilt 802 «Avstand» når det er plassert på motorveg før overgangen til veg uten midtdeler.

Skilt 148 kan ha underskilt 802 «Avstand» når det er plassert før avslutning av fysisk midtdeler på tofelts eller trefelts veg, dersom skiltet må plasseres i annen avstand til avslutningen av det fysiske skillet enn det som er angitt i kap. 2 Plassering.

Kommentar:

Her er det gjort en del reelle endringer. Skilt 148 bør omtales i ny veileder for skilting av motortrafikk- og motorveger, i første omgang utarbeides eget notat.

149 Kø

149

Anvendelse

Skilt 149 **kan** brukes for å varsle fare for kø og brukes primært på fri vegstrekning der det ofte oppstår køer, og disse kan komme uventet på bilførerne. Dette kan f.eks. være på følgende steder:

- På vegstrekning med høyt fartsnivå hvor det ofte dannes køer, f.eks. på innfartsveger til byer.
- På strekninger med hyppige kødannelser og dårlig sikt, f.eks. pga. høybrekk eller kurve. Slike steder kan være foran ferjeleier, foran bommer på høyfjellsveger eller kryss hvor det ofte dannes lange køer ved spesielt stor trafikk.

Skilt 149 brukes primært som variabelt skilt som aktiveres først ved kødannelse, men kan også brukes som fast skilt.

For varsling av kø som oppstår i forbindelse med arbeidsvarsling, se N301.

Underskilt

Strekningen hvor køen vanligvis dannes kan angis på underskilt 804 «Utstrekning».

Krav 2.149 Skilt 149 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 804 Utstrekning
- 808 «Tekst» med tekstene 808.xxx «Ferjekø» eller 808.yyy «Kolonnekjøring»

Kommentar

Er det behov for underskilt «Ferjekø» eller «Kolonnekjøring»?

150 Fly

150

Anvendelse

Skilt 150 kan brukes for å varsle at fly som starter eller lander på flyplass i nærheten, kan fly lavt over eller nær vegen, jf. skiltforskriften skilt 150. Dette er særlig aktuelt nær ende av rullebane.

Underskilt

Krav 2.150 Skilt 150 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 804 «Utstrekning».

Kommentar:

151 Militær aktivitet

151

Anvendelse

Krav 2.151-1 Skilt 151 **skal bare** brukes midlertidig i forbindelse med militær aktivitet.

Underskilt

Krav 2.151-2 Skilt 151 **kan bare** ha underskilt 808.xxx «Militær aktivitet» og 804 «Utstrekning».

Skilt 151 kan anvendes på skilt 560 «Opplysningstavle», se dette skiltet og veiledning «Retningslinjer for varsling av militær aktivitet på offentlig veg.»

Kommentar:

Retningslinjer fra Vegdirektoratet datert 31.08.2018 må gjøres tilgjengelig for andre enn Statens vegvesen. Tas inn som veiledning.

Underskilt «Militær aktivitet» bryter med prinsippet om at underskilt ikke skal fortelle det samme som hovedskiltet. Er det behov for dette underskiltet?

152 Sidevind

152

Anvendelse

Skilt 152 kan brukes på strekninger eller broer som er spesielt utsatt for sterk sidevind.

Krav 2.152-1 Når skilt 152 benyttes, **skal** det også plasseres vindpølse på stedet.

Krav 2.152-2 Når skilt 152 benyttes på variabelt skilt, **skal** det **bare** vises når vindstyrken er så sterk at det medfører fare.

Underskilt

Krav 2.152-3 Skilt 152 som fast skilt **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 804 «Utstrekning».

Når skiltet brukes som variabelt skilt, kan vindstyrke oppgis under skilt 152, se V321 Variable trafikkskilt.

Kommentar:

Ny tekst tilpasset bruken av skiltet på variable skilt.

153 Trafikkulykke

153

Anvendelse

Krav 2.153 Skilt 153 **skal bare** brukes på variable skilt for å varsle trafikkulykker som medfører trafikkfare.

Skiltet **skal** kunne aktiviseres fra en vegtrafikksentral som ved hjelp av video-overvåking kan registrere at det har inntruffet en trafikkulykke som tilsier varsling om fare. Varslingen **skal avsluttes** straks ulykken ikke lenger medfører noen trafikkfare.

Hvis faremomentet er kø og ikke selve ulykken, **skal** skilt 149 «Kø» i stedet benyttes.

For utfyllende bestemmelser, se V321.

Kommentar:

Skiltet er ikke med i gjeldende N300.

154 Skiløpere

154

Anvendelse

Skilt 154 kan brukes foran sted på veg hvor skiløpere ofte krysser vegen, jf. skiltforskriften skilt 154.

Krav 2.154-1 Skiltet **skal** tas ned utenom vintersesongen.

Krav 2.154-2 Skiltet **skal ikke** brukes for å angi strekning der skiløpere ferdes langs vegen.

Underskilt

Krav 2.154-3 Skilt 154 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Kommentar:

155 Ridende

155

Anvendelse

Skilt 155 kan brukes foran sted hvor ryttere ofte krysser eller rir ut i vegen, jf. skiltforskriften skilt 155.

Krav 2.155-1 Skiltet **skal ikke** brukes der ridende ferdes langs vegen.

Der ridende ferdes langs en veg over lengre strekning for å komme fra en rideveg til en annen, skiltes ikke strekningen, men begge endepunktene skiltes der ridende kommer inn på eller krysser vegen. Hvert kryssingspunkt skiltes i begge retninger som separate kryssingspunkter.

Underskilt

Krav 2.155-2 Skilt 155 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand» eller 810 «Svingpil».

Kommentar:

Teksten er forenklet.

156 Annen fare

156

Anvendelse

Skilt 156 kan brukes for å varsle om fare som ikke kan varsles med annet fareskilt, og det er da nødvendig å gi informasjon om type fare med underskilt, jf. skiltforskriften skilt 156.

Underskilt

Krav 2.156-1 Farens art **skal alltid** angis med underskilt 808 «Tekst» eller 816 «Kryssende tømmertransport».

Krav 2.156-2 I tillegg til underskilt 808 «Tekst» **kan** skilt 156 **bare** ha underskilt 802 «Avstand», 804 «Utstrekning» eller 810 «Svingpil».

Krav 2.156-3 Skilt 156 **kan bare** benytte følgende tekster på underskilt 808:

808.171 «Bakketopp» (kun i forbindelse med uoversiktlig bakketopp på 1-felts veg).
808.172 «Flom»/«Flaum»
808.173 «Gårdstun»/«Gardstun»
808.174 «Grusveg»
808.175 «Dype spor»/«Djupe spor»
808.176 «Avkjørsel/Avkøyrsle»
808.177 «Utrykning»/«Utrykking»
808.178 «Ulykkesstrekning» (se underskilt 817)
808.179 «Vegbom»
808.180 «Møtende biler midt i vegen»
808.181 «Løp pågår»
808.182 «Sykkelritt pågår»
808.183 «Arrangement»
808.ny«Syklister i tunnelen»
808.ny «Kryssende hundespann»
808.ny «Belysning mangler»
808.ny «Rekkverk mangler»

Ved behov for andre tekster skal søknad sendes Vegdirektoratet og være godkjent før skilt settes opp.

For skilt 156 og underskilt 808 som brukes i forbindelse med arbeid på og ved veg, se N301.

Kommentar:

Er det behov for andre underskilttekster, dvs. for å angi faretyper som opptrer flere steder/med en viss hyppighet)?

Er det behov for klarere krav eller veiledning om når enkelte av disse tekstene kan eller ikke kan benyttes?

816 Kryssende tømmertransport

816

Anvendelse

Krav 2.816 Skilt 816 **kan bare** brukes som underskilt til skilt 156 «Annen fare» dersom kryssende tømmertransport kan komme overraskende på trafikantene.

For varsling av tømmerlasting på veg **skal** skilt 816 **ikke** brukes.

For varsling av tømmerlasting på veg vises det til N301.

Generelle underskilt til fare-, vikeplikt- og forkjørsskiltskilt

Kommentar: i denne høringen er bare bestemmelser som er relevante for fare-, vikeplikt- og forkjørsskilt tatt med.

Generelt

I dette kapitlet omtales bare generelle underskilt som kan brukes til fare-, vikeplikt- og forkjørsskilt.

Underskilt som bare kan benyttes sammen med spesielle hovedskilt er omtalt sammen med disse skiltene. Dette gjelder underskiltene 812, 813 og 814,

«Generelle» underskilt som kan benyttes sammen med flere typer hovedskilt vil senere bli omtalt i eget kapittel, her vil også de generelle kravene til underskilt stå. Noen generelle krav er tatt med i denne høringsutgaven.

Detaljerte bestemmelser om utforming av alle underskilt vil bli samlet i ett kapittel.

Skiltmyndighet

Underskilt er ikke selvstendige trafikkskilt. Den myndighet som kan treffe vedtak for hovedskiltet, treffer også vedtak for eventuelle underskilt til hovedskiltet.

Anvendelse

Krav 8.1: Underskilt **skal bare** brukes sammen med et hovedskilt, for å gi tilleggsopplysninger til hovedskiltet som angitt i skiltforskriften § 17 nr. 1.

Krav 8.2: Underskilt som utvider et hovedskilts betydning, **skal bare** brukes etter godkjenning fra Vegdirektoratet.

Krav 8.3: Det **skal ikke** brukes mer enn to underskilt til samme hovedskilt, hvis ikke annet er angitt for det enkelte skilt.

Plassering

Krav 8.4: Underskilt **skal** plasseres under sideplasserte hovedskilt, uten avstand mellom hovedskilt og underskilt. Brukes to underskilt til samme hovedskilt, skal det mellom underskiltene være en avstand lik bordbredden.

Se nærmere bestemmelser i kap 1-

Krav 8.5: Når to hovedskilt plasseres på samme stolpe eller skiltoppsett, **skal** eventuelle underskilt plasseres slik at det ikke kan oppstå tvil om hvilket hovedskilt underskiltene gjelder for.

Krav 8.6: Når hovedskiltet er plassert over kjørebanen, **kan** eventuelt underskilt plasseres på høyre side av hovedskiltet. Dette gir plass til underskilt med tilstrekkelig størrelse for den tekst- eller symbolhøyde som er nødvendig for overhengende skilt. Plasseres underskiltet under overhengende hovedskilt, gjelder krav 8.4 og krav til tekststørrelse for overhengende trafikkskilt.

Se nærmere bestemmelser i kap 1 -

Bestemmelser for de enkelte underskilt

Skiltforskriften § 18 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte underskilt.

Kommentar: i denne høringen er bare bestemmelser som er relevante for fare-, vikeplikt- og forkjørsskilt tatt med.

802 Avstand

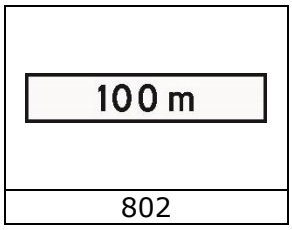

Anvendelse

Skilt 802 kan brukes som underskilt til fareskilt for å angi avstanden fram til farested, jf. kap. 2 Plassering.

Skilt 802 kan brukes til å forvarsle vikeplikt skiltet med skiltene 202, 208 og 212, se nærmere bestemmelser for disse skiltene.

Avstand til farested

Krav 8.802-1 Avstanden fram til farestedet **skal** angis på underskilt 802 dersom faren ikke kan ses på en avstand større enn eller lik stoppsikt for fartsnivået på stedet. Avstanden **skal** også angis dersom fareskiltet plasseres i annen avstand enn det som er angitt i kapittel 2 Plassering. På motorveg **skal** avstand alltid angis.

Avstandsangivelser

Krav 8.802-2 Avstander under én kilometer **skal** være angitt i meter med det nærmeste av følgende avstandstall med benevning m:

25 – 50 – 75 – 100 – 150 – 200 – 250 – 300 – 400 – 500 – 600 – 700 – 800 – 900 m

Er avstanden én kilometer eller mer, **skal** dette angis i kilometer med benevningen km. Avstanden kan angis med én desimal. Avstander over 2,5 km **skal** avrundes til nærmeste 0,5 km og avstander over 5 km til nærmeste hele km. Hele kilometer **skal** angis uten desimal.

Følgende avstander kan da angis: 0,0 0,2, 0,3 - - 0,9 1 1,1 - - 1,9 2 2,1 - - 2,4 2,5 3 3,5 4 4,5 5 6 -

Kommentar:

Det er foreslått mer presise regler for avstandsangivelser i km.

804 Utstrekning

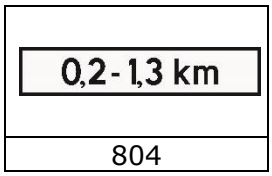

Anvendelse

Skilt 804 kan brukes som underskilt til fareskilt.

Krav 8.804-1 Der fare varslet med fareskilt gjelder en vegstrekning med lengde over 300 – 500 m, skal avstanden fra skiltet til det sted hvor farestrekningen begynner og slutter angis på underskilt 804.

Utstrekning over 300 m angis ved fartsgrense mindre eller lik 60 km/t, og over 500 m ved fartsgrense 70 km/t eller høyere. Eventuelt avvik fra det ovenstående er angitt under det skiltet det gjelder for.

Avstandsangivelser

Krav 8.804-2 Avstander under én kilometer **skal** være angitt i meter med det nærmeste av følgende avstandstall med benevning m:

25 – 50 – 75 – 100 – 150 – 200 – 250 – 300 – 400 – 500 – 600 – 700 – 800 – 900 m

Er avstanden én kilometer eller mer, **skal** dette angis i kilometer med benevningen km. Avstanden kan angis med én desimal. Avstander over 2,5 km **skal** avrundes til nærmeste 0,5 km og avstander over 5 km til nærmeste hele km. Hele kilometer **skal** angis uten desimal.

Følgende avstander kan da angis: 0,0 0,2, 0,3 - - 0,9 1 1,1 - - 1,9 2 2,1 - - 2,4 2,5 3 3,5 4 4,5 5 6 -

Kommentar:

Det er foreslått nye regler for avstandsangivelser i km.

Størrelse og utforming

Underskilt 804 kan utføres i tre standardstørrelser som angitt i fig. -. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

808 Tekst

Skole
808 (eks.)

Anvendelse

Skilt 808 kan brukes som underskilt til fareskilt som angitt i fig. -, for å spesifisere hva den varslede faren består i.

Krav 8.808-1 Skilt 808 under fareskilt med hvit bunnfarge s**kal ikke** ha andre tekstvarianter enn vist i følgende fig -:

Underskilt	Tekst (bokmål/nynorsk)	Kan bare brukes til hovedskilt nr
808.101	Smal bru	106
808.103	Smal undergang	106
808.105	Fartsdempere/Fartsdemparar	106
808.111	Issvuller/Issvullar	108
808.113	Teleskade	108
808.115	Ferist	108
808.121	Gangfelt	109
808.131	Fare for ising	116
808.133	Ved våt veg	116
808.137	Ved sterk nedbør	116
808.143	Oljesøl	116
808.145	Jord på vegen	116
808.147	Grus på vegen	116
808.151	Slutt på saltet veg/Slutt på salta veg	116
808.153	Høg asfaltkant	117
808.159	I drift ved gult blink	132
808.161	Skole/Skule	142
808.165	Stor elgfare	146.1
808.166	Viltkryssing	146.1 146.2
808.167	Kryssing ved gult blink/Kryssing ved gul blink	146.4
808.ny	Ferjekø	149
808.ny	Kolonnekjøring/Kolonnekøyring	149
808.ny	Militær aktivitet	153
808.171	Bakketopp	156
808.172	Flom/Flaum	156
808.174	Grusveg	156
808.175	Dype spor/Djupe spor	156
808.176	Avkjørsel/Avkøyrsle	156
808.177	Utrykning/Utrykking	156
808.178	Ulykkesstrekning	156
808.179	Vegbom	156
808.180	Møtende biler midt i vegen	156
808.181	Løp pågår	156
808.182	Sykkelritt pågår	156
808.183	Arrangement	156
808.ny	Syklister i tunnelen	156
808.ny	Kryssende hundespann	156
808.ny	Kryssende snøscooter	156
808.ny	Belysning mangler	156
808.ny	Rekkverk mangler	156

Vegdirektoratet kan godkjenne bruk av underskilt 808 for andre forhold enn angitt her.

Størrelse og utforming

Krav 8.808-2 Underskiltene 808.101-19x skal ha hvit bunn, svart bord og svarte bokstaver.

Krav 8.808-3 Skilt 808 som underskilt til fareskilt kan utføres i standardstørrelsene LS, MS og SS. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Kommentar:

Alle disse underskiltene skal ha hvit bunnfarge, selv om de varsler om midlertidige forhold.

Gul bunnfarge på hovedskilt og underskilt kan bare benyttes i forbindelse med vegarbeid, jf. skiltforskriften § 3 nr. 2: «Fareskilt som nyttes til midlertidig skilting i forbindelse med vegarbeid kan ha gul bunnfarge».

Ut fra dette kan for eksempel ikke skilt 142 «Barn» suppleres med gult underskilt med tekst «Skolestart». Slik opplysning kan gis på skilt 560 «Opplysningstavle» med gul bunn, men dette skiltet kan ikke plasseres sammen med fareskilt, se gjeldende regler for skilt 560.

Vi ønsker synspunkter på de foreslåtte nye tekstene og begrunnede forslag til eventuelle andre tekster på skilt 808 som skal benyttes sammen med fareskilt.

810 Svingpil

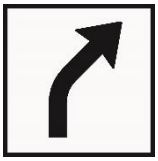	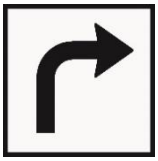	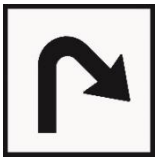		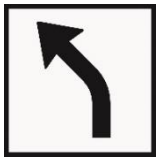	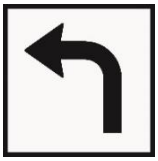	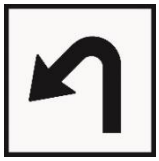
810.H45	810.H90	810.H135	810.R	810.V45	810.V90	810.V135

Anvendelse

Skilt 810 **kan** brukes som underskilt til fareskilt når faren ligger på sideveg og så nært vegkryss at den ikke kan varsles tilfredsstillende etter avsvinging.

Størrelse og utforming

Krav 8.810-1 Underskilt 810 kan utføres i tre standardstørrelser LS, MS og SS. Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Kommentar: Tilsvarende tekst vil komme for bruk under forbudsskilt.

817 Særlig ulykkesfare

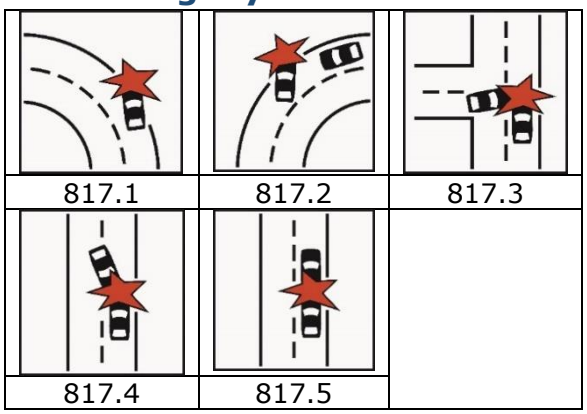

Anvendelse

Skilt 817 kan brukes som underskilt til fareskilt på steder med særlig stor ulykkesfare. De mest aktuelle fareskilt er 100 «Farlig sving», 102 «Farlige svinger», 106 «Smalere veg», 124 «Farlig vegkryss» og 156 «Annen fare». Skilt 210 «Forkjørskryss» kan også ha underskilt 817.

Krav 8.817-1 Underskilt 817 **skal ikke** brukes på andre steder enn de som er definert i V723 som ulykkespunkt eller ulykkesstrekning.

For ulykkespunkt **skal** underskilt 817 brukes uten angivelse av tekst som «ulykkespunkt» e.l.

For ulykkesstrekning brukes vanligvis bare underskilt 808.178 «Ulykkesstrekning». Dersom det er én dominerende ulykkestype på strekningen, kan det være hensiktsmessig å bruke underskilt 817 i tillegg til 808.178.

Krav 2.817-2 Underskilt 817 **skal bare** brukes inntil det kan foretas utbedring eller ombygging av farestedet, og når annen skilting eller andre tiltak ikke har hatt tilstrekkelig effekt.

Utforming

Underskilt 817 viser en skisse som illustrerer den aktuelle ulykkessituasjonen, f.eks. utforkjøring i kurve, møteulykke eller kollisjon mellom to kjøretøy i vegkryss.

Krav 8.817-3 Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

3 Vikeplikt- og forkjørsskilt

Fellesbestemmelser

Anvendelse

Se også skiltforskriften § 5 Alminnelige bestemmelser om vikeplikt- og forkjørsskilt.

Vikeplikt- og forkjørsskilt benyttes for å innføre andre vikepliktsregler enn det som framkommer av trafikkreglene.

Vikeplikt- og forkjørsskilt brukes som et samlet system for regulering av vikepliktsforholdene på strekninger eller steder. Det er viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skiltene i sammenheng. De aktuelle reguleringer er:

- Forkjørsveger
- Forkjørskryss og rundkjøringer
- Vikeplikt for møtende trafikk

Krav 3.1: Forkjørsreguleringer skal bare etableres på vegsystem som er utformet slik at vikepliktig trafikk kan overholde sin vikeplikt uten at det medfører fare for andre kjørende. Før det gjøres vedtak om forkjørsreguleringer skal det kontrolleres:

- At skilt som pålegger vikeplikt kan plasseres slik at vikepliktig trafikk kan oppdage og oppfatte disse skiltene i tide, jf. krav 3.202-14.
- At vikepliktig trafikk som må stanse for å overholde vikeplikten, kan gjøre dette uten å hindre eller medføre fare for trafikk som ikke har vikeplikt.
- At vikepliktig trafikk har god nok sikt til trafikk det skal vikes for, både ved vikelinje og i en avstand før vikelinje som angitt i siktkrav i N100.
- At disse siktkravene kan oppfylles uten at siktlinjene blir liggende i blindsoner hvor sjåføren på grunn av kjøretøyets utforming ikke vil kunne se trafikk det skal vikes for.

Disse kravene kommer i tillegg til og kan være strengere enn de minstekrav som er angitt for hvert enkelt skilt.

Detaljerte bestemmelser om etablering av forkjørsveger og forkjørsregulerte sykkelveger er gitt under skilt 206 «Forkjørsveg».

Detaljerte bestemmelser om etablering av forkjørskryss er gitt under skilt 210 «Forkjørskryss».

Underskilt

Krav 3.2 Vikeplikt- og forkjørsskilt **skal ikke** ha underskilt som utvider eller begrenser hovedskiltets betydning, gyldighetstid eller gyldighetsområde.

Plassering

Krav 3.3 Skilt som angir vikeplikt **skal** plasseres slik at de er godt synlige for trafikk som skal vike, og slik at det ikke kan oppstå tvil om hvilken vegarm eller trafikkstrøm som er pålagt vikeplikt.

Krav 3.4 Vikeplikt- og forkjørsskilt **skal ikke** settes opp sammen med andre hovedskilt. Unntak kan være gitt i bestemmelsene for enkelte skilt.

Generelle krav til plassering av trafikkskilt gitt i kap. 1, blant annet krav til på hvilken avstand skiltene skal være synlig (figur 1.3-1). I kap. 1 er det også gitt nærmere bestemmelser om kombinasjon av flere hovedskilt.

Størrelse og utforming

Generelle krav til størrelse og utforming er gitt i kap. 1.---

Nærmere bestemmelse om valg av skiltstørrelse kan være gitt for det enkelte skilt.

Kommentarer:

Tidligere kriterier for forkjørsregulering av veger og gater er tatt inn under skilt 206 og forkortet.

Det er også tatt inn nye kriterier og krav for forkjørsregulering av sykkelveger.

Regler for kombinasjon av flere skilt på samme stolpe i kapittel 1 vil også bli revidert, synspunkter mottas gjerne allerede nå.

Bestemmelser for de enkelte vikeplikt- og forkjørsskilt

Skiltforskriften § 6 gir bestemmelser om betydningen av de enkelte vikeplikt- og forkjørsskilt.

202 Vikeplikt

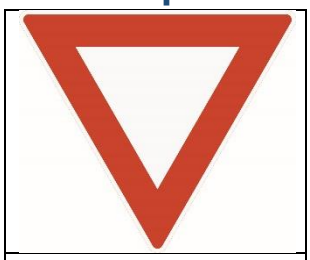

202

Anvendelse

Skiltet angir at kjørende har vikeplikt for kjørende trafikk i begge retninger på kryssende veg, jf. skiltforskriften skilt 202.

Krav 3.202-1 Skilt 202 **skal** brukes i følgende tilfeller:
- Foran kryss med forkjørsveg.
- Foran forkjørskryss.
- Foran rundkjøring, også for sporvogn som skal kjøre inn i rundkjøring.
- Foran kryss med sykkelveg hvor kjørende på vegen skal pålegges vikeplikt.
- I avkjørsel hvor det kan være tvil om vikepliktsforholdene.

Forkjørsveger

Kriterier for etablering av forkjørsveger er omtalt under skilt 206.

Krav 3.202-2 På forkjørsveg angitt med skilt 206 «Forkjørsveg» **skal** skilt 202, eller i spesielle tilfeller skilt 204 «Stopp», settes opp i alle sideveger og kryssende veger, og i avkjørsler hvor det kan være tvil om vikepliktsforholdene.

Krav 3.202-3 Skilt 202 **skal ikke** benyttes på akselerasjonsfelt skiltet med skilt 531 «Felt for fartsøkning», jf. skiltforskriftens bestemmelser for skilt 206 og normalbestemmelsene for skilt 531.

Skilt 202 opphever eventuell forkjørsregulering på den vegen det settes opp, se skilt 208 «Slutt på forkjørsveg», krav 3.208-2.

Forkjørsregulerte sykkelveger

Krav 3.202-4: Når en sykkelveg forkjørsreguleres, jf. krav 3.11, **skal** skilt 202 med underskilt 826 «Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger» settes opp slik at de er godt synlige for trafikk som pålegges vikeplikt.

Krav til synlighet for disse skiltene er gitt under «Plassering», krav 3.202-11 til 3.202-17.

Krav 3.202-5 Skilt 202 **skal ikke** benyttes på sykkelveger for å markere steder der syklister er pålagt vikeplikt ut fra trafikkreglene.

Forkjørskryss og rundkjøringer

Krav 3.202-6 I forkjørskryss angitt med skilt 210 «Forkjørskryss» skal skilt 202, eller i spesielle tilfeller skilt 204 «Stopp», settes opp i sideveg eller kryssende veg.

Nærmere bestemmelser om etablering av forkjørskryss er gitt under skilt 210.

Krav 3.202-7 Skilt 202 skal settes opp foran alle innkjøringer til rundkjøringer, sammen med skilt 406 «Påbudt rundkjøring».

Dette gjelder også der sporvogn kjører inn i rundkjøring.

Skilt 202 med underskilt 826 **kan** benyttes for å gi trafikk på lite trafikkert veg med fartsgrense 50 km/t eller lavere vikeplikt for sykkelveg som krysser denne vegen tilnærmet vinkelrett i god avstand fra kryss, forutsatt at krav til sikt i N100 er tilfredsstilt. På sykkelvegen forvarsles dette med skilt 210 Forkjørskryss, se krav 3.210-4.

Avkjørsler

Skilt 202 **kan** brukes for å klargjøre trafikkreglenes bestemmelser om vikeplikt når en kommer fra avkjørsel, parkeringsplass, bensinstasjon e.l., uten at skilt 206 «Forkjørsveg» eller skilt 210 «Forkjørskryss» er satt opp på kryssende veg. Slik bruk av skilt 202 avgrenses til steder der det er stor fare for at trafikantene misforstår hvilke vikepliktsregler som gjelder, og dette kan medføre ulykker.

Underskilt

Krav 3.202-8: Skilt 202 **kan bare** ha følgende underskilt:

- 802 «Avstand»
- 822 «Forløp av forkjørsveg»
- 824 «Forvarsling av stopp»
- 826 «Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger»

Rundkjøringer **kan** forvarsles med skiltkombinasjonen 202 «Vikeplikt»/406 «Påbudt rundkjøring»/802 «Avstand».

I vegkryss hvor det ikke er umiddelbart klart hvordan forkjørsvegen føres gjennom krysset, **kan** skilt 202 ha underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg».

Krav 3.202-9: Dersom underskilt 822 brukes, **skal** det brukes både sammen med skilt 202 «Vikeplikt» på sidevegen og sammen med skilt 206 «Forkjørsveg» foran krysset på forkjørsvegen.

Vikepliktsregulering med skilt 204 «Stopp» **kan** forvarsles med skilt 202 og underskilt 824 «Forvarsling av stopp», se skilt 204.

Krav 3.202-10: Skilt 202 **skal** ha underskilt 826 «Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger» når skiltet brukes for å gi trafikk på veg vikeplikt for sykkelveg med tovegs trafikk.

Plassering

Krav 3.202-11: Skilt 202 **skal** plasseres før og så nær eventuell vikelinje som praktisk mulig. Skiltet **skal** plasseres mellom eventuell sykkelveg og forkjørsregulert veg. Skiltet **skal ikke** plasseres så langt ut til siden at det kommer ut av synsfeltet for vikepliktig trafikk. Når forkjørsregulert sykkelveg ligger nær forkjørsregulert veg, **skal** skilt 202 settes opp både før sykkelvegen og før forkjørsvegen for trafikk fra sideveg.

Krav 3.202-12: Vikepliktregulering med skilt 202 **skal** på veg med fast dekke suppleres med oppmerking 1022 «Vikelinje» - se Håndbok N302.

Det må påses at skiltets forside ikke er synlig til misforståelse for fører på kryssende veg. For å unngå dette, **kan** det være nødvendig å plasseres skiltet i en annen vinkel enn 90º i forhold til kjøreretningen på tilfarten.

Kommentar: Vikelinje skal legges 1 m fra tenkt kantlinje på kryssende veg (N302 kap 7.3). Når det er gangfelt der gang- og sykkelveg krysser vikepliktig vegarm, skal vikelinje legges 0,5 m før gangfeltet hvis vikelinja da blir liggende mindre enn 6,5 fra tenkt kantlinje kryssende veg. I dette tilfellet må skilt 202 likevel plasseres etter gangfeltet. Disse kravene er vist i figur 8.3 i N302.

Plasseres vikelinja etter gangfeltet, bør det være minimum 5,0 m fra gangfeltet til vikelinja, som da plasseres ca. 1 m fra kantlinje kryssende veg.

Tilsvarende krav bør anvendes når forkjørsregulert sykkelveg krysser sideveg. Ved plassering av vikelinjene må det også tas hensyn til oppmerking av sykkelkryssing og eventuell fartshump. Det skal da være skilt 202 og vikelinje på begge sider av den forkjørsregulerte sykkelvegen, samt foran den parallelle forkjørsvegen.

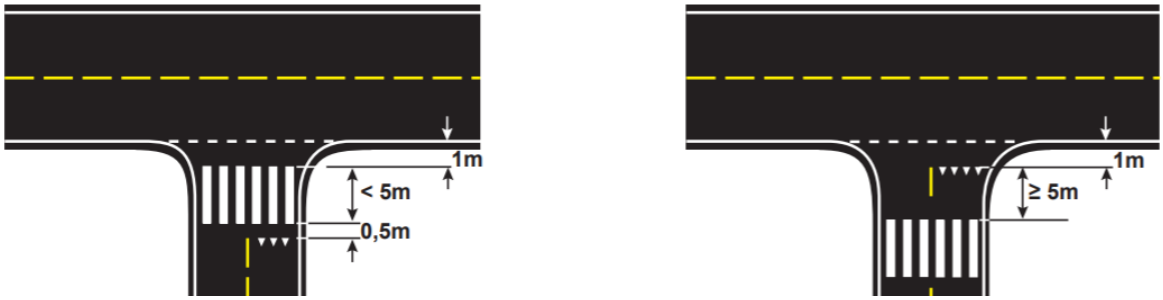

Figur 8.3 i N302 «Vegoppmerking»

Siktkrav må tilpasses plassering av vikelinje. Kjøretøy som skal vike må ha tilstrekkelig sikt både inn mot stedet der det skal vikes, og ved vikelinjen hvis det blir behov for å stanse.

Dagens N100 og V121 «Geometrisk utforming av veg- og gatekryss» har ikke særskilte krav til utforming av kryss der forkjørsregulert sykkelveg krysser sideveg. V122 «Sykkel-håndboka» kap 4.2.1 viser noen ikke målsatte prinsippskisser. N302 «Vegoppmerking» figur 8.18 viser plassering av skilt og oppmerking når sekundærveg har vikeplikt for forkjørsregulert sykkelveg, men inneholder ikke krav til avstander.

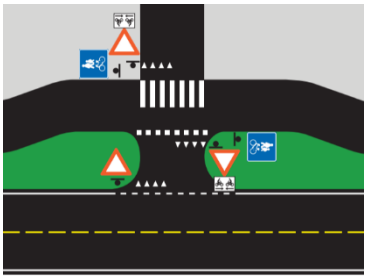

Figur 8.18 i N302 «Vegoppmerking»

Krav til utforming, skilting og oppmerking i normalene N100, N300 og N302 må utvikles videre og samordnes, med tilsvarende endringer i retningslinjer og veiledninger. Slike endrede normalkrav bør gjøres gjeldende samtidig.

Krav 3.202-13: Skilt 202 **skal** settes opp på begge sider av kjørebanen dersom tilfarten har to eller flere kjørefelt inn mot krysset.

I visse situasjoner **kan** det også suppleres med et vikepliktskilt på venstre side av vegen eller på trafikkøy (tosidig plassering):

- På steder hvor vikepliktskiltet på høyre bare kan plasseres langt ut til siden, f.eks. i bakkant av fortau eller i skillet mot forkjørsveg og gang- og sykkelveg.
- På steder hvor sikten mot vikepliktskiltet på høyre side er dårlig på grunn av bygninger, vegetasjon, parkerte kjøretøy, lysmaster eller andre trafikkskilt.
- I kryss hvor sidevegen gjør skarp høyresving inn mot krysset (skiltet kommer utenfor bilførerens synsvinkel eller sikten mot vikepliktskiltet hindres av bilens karosseri).

Krav 3.202-14: Minst ett skilt 202 **skal om mulig** være synlig i en avstand som angitt i fig 1-3.1, og **skal alltid** være synlig i stoppsiktavstand fra vikelinja. Hvis kravet i fig 1-3.1 ikke kan tilfredsstilles, skal skilt 202 også forvarsles med skilt 202 med underskilt 802, plassert ikke lenger fra vikelinja enn krav til plassering av fareskilt, krav 2.3.

Kommentar: Krav uten forvarsling er endret fra stoppsikt til minstekrav for sikt til skilt i figur 1-3.1. Stoppsikt er for lave fartsgrenser kortere enn kravet til avstand som trafikkskilt skal være synlige på.

Fartsgrense, km/t	30	40	50	60	70	80
Skiltsiktkrav, m Figur 1-3.1	40	60	70	80	100	110
Stoppsikt N100, m	20	30	45	65		115
Plassering fareskilt, m	40-100		125-200		125-200	

Disse siktkravene er vanskelig å tilfredsstille ved skilting av vikeplikt for forkjørsregulerte sykkelveger.

Krav i fig 1-3.1 vil bli vurdert nærmere ved gjennomgang av N300 del 1.

Krav 3.202-15: I signalregulerte vegkryss på forkjørsveg **skal** skilt 202 plasseres på samme stolpe som primærsignalet for sidevegen. Skiltet **skal** stå over signalhodet.

Krav 3.202-16: Foran rundkjøringer **skal** skilt 406 «Påbudt rundkjøring» settes opp sammen med skilt 202 og under dette. I andre kryss kan påbudsskilt og skiltene 330 «Svingeforbud» eller 332 «Vendingsforbud» plasseres på samme stolpe som skilt 202, og de **skal** da stå under dette.

Skilt 729 «Gate-/vegnavnskilt» **kan** plasseres over og vinkelrett på skilt 202 dersom dette gir best synlighet og lesbarhet for gate- og vegnavnet.

Krav 3.202-17: Andre hovedskilt enn de som er nevnt ovenfor, **skal ikke** plasseres sammen med skilt 202.

Størrelse

Krav 3.202-18: Skilt 202 **skal** ha størrelse MS, hvis ikke annet er angitt nedenfor:

- Størrelse LS **kan** brukes på smale avkjørsler og sideveger med svært lite trafikk, dersom vikepliktforholdet klart framgår av kryssets utforming. Størrelse LS **kan** også brukes i forbindelse med signalanlegg i byområder.
- Størrelse SS **skal** brukes til forvarsling, og eventuelt også i krysset, dersom vikepliktig veg har fartsgrense høyere enn 80 km/t.
- Størrelse US **kan** brukes på sykkelveg ved kryss med andre sykkelveger og gang- og sykkelveger.

826 Sykkeltrafikk i begge kjøreretninger

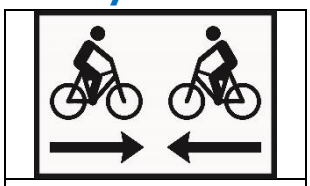

826

Anvendelse

Krav 3.826-1 Skilt 826 **skal** brukes som underskilt til skilt 202 «Vikeplikt» på veger som krysser forkjørsregulerte sykkelveger, se krav 3.11, eller der annen veg er pålagt vikeplikt for sykkelveg, se krav 3.210-4.

Skiltet **kan** også brukes på eventuell forvarsling av slik vikepliktregulering, og skal da stå over skilt 802 "Avstand".

Størrelse og utforming

Krav 3.826-2: Underskilt 824 skal utføres i samme størrelse som skilt 202, se krav 3.202-18.

204 Stopp

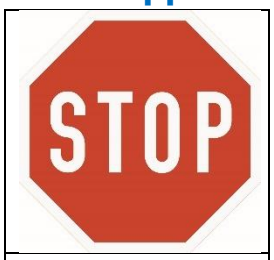

204

Anvendelse

Skilt 204 regulerer vikepliktsforholdene i vegkryss på samme måte som skilt 202 «Vikeplikt», og pålegger i tillegg kjørende å stanse helt før kjøring inn i krysset, jf. skiltforskriften skilt 204.

Skilt 204 **kan**, med de kriterier som er gitt nedenfor, brukes i stedet for skilt 202 i følgende tilfeller:
- Foran kryss med forkjørsveg
- Foran forkjørskryss

Skilt 204 må brukes med varsomhet, slik at reguleringen gir den effekt som ønskes og i overveiende grad blir respektert.

Krav 3.204-1: Skilt 204 **skal bare** brukes i følgende tilfeller:

a) I kryss der siktforholdene ikke er tilstrekkelig.
I nye kryss forutsettes det at siktkrav i N100 er tilfredsstilt. På eksisterende veger bør sikt målt fra et punkt 2 m inn i sidevegen fra kjørebanekant til midt i konflikterende kjørefelt minst være stoppsikt for den forkjørsregulerte vegen. På veger med fartsgrense 50 km/t eller lavere kan sikten være mindre enn stoppsikt, ved høyere fartsgrense må kravet til stoppsikt tillegges større vekt.
I tettbygd strøk, hvor sikten i kryss ofte er redusert, bør skilt 204 bare brukes dersom ulykkessituasjonen i krysset skyldes manglende overholdelse av vikeplikt, eller dersom fartsnivået på den kryssende vegen er svært høyt.

b) I kryss hvor det er nødvendig for trafikantene å stanse helt for å få et overblikk over kryssområdet eller trafikksituasjonen før de kjører inn, selv om sikten er tilfredsstillende.
Viktige forhold er at krysset eller trafikksituasjonen er mer komplisert enn det kan se ut til for en trafikant som nærmer seg, at det er vanskelig å vurdere farten på kryssende kjøretøy fordi det er manglende elementer i omgivelsene å relatere farten til, eller at det har skjedd ulykker som kan tilbakeføres til disse forholdene. Nye veger må utformes slik at det ikke blir behov for å benytte skilt 204.

Krav 3.204-2: Skilt 204 **skal ikke** brukes foran forkjørsregulerte sykkelkryssinger.

Slike kryssinger skal utføres slik at det ikke er behov for å benytte skilt 204 for å oppnå tilfredsstillende trafikksikkerhet.

Planoverganger

Krav 3.204-3 Skilt 204 **skal ikke** brukes ved planoverganger.

Kommentar: Retningslinjer for skilting av planoverganger anbefaler i dag slik skilting, men dette vil bli foreslått endret.

Skilt 204 opphever eventuell forkjørsregulering på den vegen det settes opp, se skilt 208 «Slutt på forkjørsveg», krav 3.208-2.

Underskilt

Skilt 204 **kan** ha underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg» på samme måte som skilt 202 «Vikeplikt».

Krav 3.204-4 Skilt 204 **skal ikke** ha andre underskilt enn underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg».

Plassering

Krav 3.204-5: Vikepliktsregulering med skilt 204 på veg med fast dekke **skal** suppleres med oppmerking 1020 «Stopplinje» - se N302 Vegoppmerking.

Krav 3.204-6: Skilt 204 skal plasseres så nær stopplinje som det er praktisk mulig uten at skiltet kommer for nær kryssende veg eller for langt ut av synsfeltet for vikepliktig trafikk. Der det også er sykkelveg, gjelder samme regler som for skilt 202, se krav 3.202-11.

Hvis det ikke kan merkes vikelinje, plasseres skilt 204 så nær kryssende veg som mulig.

Det må påses at skiltets forside ikke er synlig til misforståelse for førere på kryssende veg. For å unngå dette, kan det være nødvendig å plassere skiltet i en annen vinkel enn 90º i forhold til kjøreretningen på tilfarten.

Krav 3.204-7: Skilt 204 **skal** settes opp på begge sider av kjørefeltet eller kjørebanen, men på enfeltsveger kan skiltet plasseres kun på høyre side dersom det alltid er synlig i en avstand større enn stoppsikt.

Krav 3.204-8: Minst et skilt 204 **skal om mulig** være synlig i en avstand som angitt i fig 1-3.1, og **skal alltid** være synlig i stoppsiktavstand fra stopplinja. Hvis kravet i fig 1-3.1 ikke kan tilfredsstilles, skal skilt 204 også forvarsles med skilt 202 med underskilt 824 «Forvarsling av stopp», med avstand fra stopplinja tilsvarende krav til plassering av fareskilt, krav 2.3.

Kommentar: se kommentar til krav 3.202-14.

824 Forvarsling av stopp

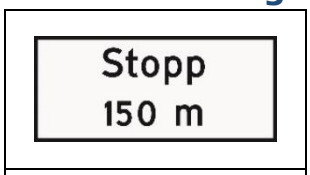

824

Anvendelse

Krav 3.824-1 Skilt 824 **kan bare** brukes som underskilt til skilt 202 «Vikeplikt» til forvarsling av skilt 204 «Stopp» dersom skilt 204 ikke kan ses som angitt i krav 3.204-8, eller brukes til å oppheve forkjørsveg, se krav 3.208-2. Skiltene 202/824 skal plasseres i samme avstand foran skilt 202 som fareskilt, se krav 2.3.

Størrelse og utforming

Krav 3.284-2: Underskilt 824 skal utføres i samme størrelse som skilt 202, se krav 3.202-18.

206 Forkjørsveg

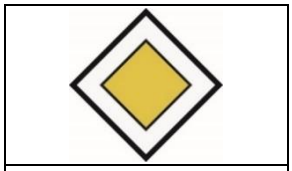

206

Skilt 206 angir at kjørende som kommer fra sideveg eller kryssende veg er pålagt vikeplikt med skilt 202 «Vikeplikt» eller 204 «Stopp», jf. skiltforskriften skilt 206.

Anvendelse av forkjørsregulering av veger og gater

Nye veger og gater:

Krav 3.206-1 Nye hovedveger utformet med H- og Hø-standard **skal** forkjørsreguleres, det samme gjelder nye lokale veger type L1 med vegbredde 6,5 m eller bredere, kapasitetssterke gater klasse B.9 og adkomst til næringsområder klasse B.7 jf. N100 (2019). Vegstrekninger med planskilte kryss og fartsendringsfelt **skal ikke** forkjørsreguleres.

Veger og gater med parallell forkjørsregulert sykkelveg, **skal** også forkjørsreguleres.

Eksisterende veger og gater:

Viktige traseer for kollektivtrafikk **kan** forkjørsreguleres for å sikre god framkommelighet og jevn fart for kollektivtrafikken. Dette vil blant annet gjelde alle strekninger med kollektivfelt.

Viktige sykkelårer med sykkelfelt **kan** forkjørsreguleres for å gi syklende både god framkommelighet og trafikksikkerhet.

Lengre samleveger/-gater med vesentlig bedre standard og høyere trafikkmengde og eventuelt høyere fartsgrense enn sidevegene, **kan** forkjørsreguleres.

Anvendelse av skilt 206 på forkjørsveger og -gater

Forkjørsveg etableres ved oppsetting av skilt 206 «Forkjørsveg», og reguleringen gjelder til den blir opphevet av skilt 208 «Slutt på forkjørsveg», skilt 202 «Vikeplikt» eller skilt 204 «Stopp», jf. skiltforskriften skilt 206.

Krav 3.206-2: Skilt 206 **skal** settes opp etter kryss på forkjørsveger, men kan sløyfes etter enkelte kryss der det er svært kort avstand mellom kryssene. Skilt 206 **skal ikke** settes opp like etter fartsøkningsfelt skiltet med skilt 531. Dersom alle kryss på en vegstrekning har fartsøkningsfelt skiltet med skilt 531, **skal** skilt 206 ikke gjentas mellom kryssene. På strekninger hvor alle kryss er utformet som rundkjøringer er det heller ikke nødvendig å gjenta skilt 206 mellom rundkjøringene.

På forkjørsveg med planskilt kryss angir skilt 531 «Felt for fartsøkning» at trafikkreglenes bestemmelser om kjøring i fartsøkningsfelt gjelder, det vil si at trafikk i fartsøkningsfeltet ikke er pålagt vanlig vikeplikt. For å unngå misforståelser skal skilt 206 derfor ikke gjentas umiddelbart etter fartsøkningsfeltet.

Anvendelse av forkjørsregulering på sykkelveger

Krav 3.206-3: Sykkelveger **kan** forkjørsreguleres hvis følgende krav er tilfredsstilt:

- Det **skal** være en lengre strekning av en viktig sykkelrute hvor alle kryss med sideveger skal ha samme regulering. Eventuelle signalregulerte kryss **skal** være slik utformet at sykkelvegen er forkjørsregulert når signalanlegget er ute av drift.
- Parallell veg **skal** være forkjørsregulert.
- Sykkelvegen **skal** være utformet for rask og trafikksikker sykling.
- Mellom kryssene **skal** sykkelvegen være adskilt fra parallell veg og skilt fra fortau i samsvar med gjeldende regler i N100.
- Kryss med sekundærveg som pålegges vikeplikt **skal** være utformet etter geometri- og siktkrav i N100, og **skal** kunne skiltes og oppmerkes i henhold til krav i N302 og for skilt 202.
- Sykkelvegen **skal** være skiltet med skilt 520 «Sykkelveg», ha en kjørebanebredde på minimum 3,0 m og være merket med gul midtlinje.

Kommentar: N100 og N302 inneholder i dag ikke krav til utforming og merking av slike kryss, se også kommentar etter krav 3.202-12. Krav 3.11 kan trolig forenkles når tilsvarende krav er tatt inn i N100 og N302.

Dette forslaget tar utgangpunkt i brev/notater fra Vegdirektoratet til Vegvesenets regioner med referanser 19/52028 og 20/25386-1. **Det presiseres i disse notatene at det IKKE skal fattes skiltvedtak som iverksetter forkjørsregulering av sykkelveger inntil nye normaler er vedtatt.** Denne høringen åpner ikke for at det kan fattes slike vedtak.

Kriteriene setter vesentlig strengere krav til slik regulering enn det som har vært lagt til grunn i en del tidligere vedtak. Kriteriene tar utgangspunkt i at det skal stilles tilsvarende krav til denne type forkjørs- og vikepliktskilting som for andre forkjørsregulerte veger.

Anvendelse av skilt 206 på forkjørsregulerte sykkelveger

Krav 3.206-4 Forkjørsregulerte sykkelveger **skal** skiltes med skilt 206 i størrelse LS 20-40 m etter kryss med sideveg. Skilt 206 **skal** også settes opp 20-40 m før første kryss på den forkjørsregulerte sykkelvegstrekningen.

Underskilt

I vegkryss hvor det videre løp av forkjørsvegen ikke er umiddelbart klart, kan skilt 206 ha underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg». Nye veger må utformes slik at det ikke blir nødvendig å benyttes skilt 822.

Krav 3.206-5: Skilt 206 **kan bare** ha underskilt 822 «Forløp av forkjørsveg». Dersom underskilt 822 brukes, **skal** det brukes både sammen med skilt 206 «Forkjørsveg» foran krysset på forkjørsvegen og sammen med skilt 202 «Vikeplikt» på sidevegen.

Plassering og størrelse

Krav 3.206-6: Skilt 206 **skal** settes opp der forkjørsvegen begynner. Skiltet skal gjentas etter vegkryss, slik at det alltid skal være et skilt 206 synlig innen 100 m fra der det svinges inn på vegen. Ved kort avstand mellom kryss er det ikke nødvendig å gjenta skiltet etter alle kryssene.

Med kort avstand menes at skilt 206 etter første kryss kan sløyfes hvis skilt 206 etter andre kryss er synlig. Dersom avstanden til neste kryss er mer enn ca. 10 km, anbefales skilt 206 gjentatt også mellom kryssene.

Krav 3.206-7: Der forkjørsvegen har parallell gang- og sykkelveg, **skal** skilt 206 plasseres mellom forkjørsvegen og sykkelvegen for å unngå misforståelser om hvilken av vegene skiltet gjelder for. Skilt 206 på forkjørsregulerte sykkelveger **skal ikke** plasseres mellom sykkelvegen og parallell veg av samme grunn. Skilt 206 på forkjørsregulert sykkelveg kan i slike tilfeller plasseres på venstre side av sykkelvegen.

Krav 3.206-8: Ved gjentagelse på forkjørsveg **skal** skilt 206 settes opp på samme stolpe som eventuelt vegruteskilt (skilt 723) og eventuell gjentagelse av fartsgrense (skilt 362). Skiltene **skal** da stå i følgende rekkefølge ovenfra:

fartsgrenseskilt – forkjørsvegskilt – vegruteskilt

Krav 3.206-9: Dersom skilt 206 står på samme stolpe som skilt 362 «Fartsgrense», **skal** det brukes samme størrelsesgruppe som fartsgrenseskiltet.

Krav 3.206-10: Når skilt 206 står alene eller bare sammen med vegruteskilt (skilt 723), **skal** det brukes størrelse MS ved fartsgrense 60 km/t eller høyere, og størrelse LS ved fartsgrense 50 km/t eller lavere.

Krav 3.206-11: Andre hovedskilt **skal ikke** plasseres sammen med skilt 206.

Krav 3.206-12: Skilt 206 på forkjørsregulert sykkelveg **skal** ha størrelse LS og **skal ikke** stå sammen med andre trafikkskilt enn skilt 520 Sykkelveg.

822 Forløp av forkjørsveg

822.1	822.2	822.3	822.4	822.5	822.6	822.7

Anvendelse

Krav 3.822-1 Skilt 822 **skal** bare brukes på eksisterende veger som underskilt til 202 «Vikeplikt», 204 «Stopp», og 206 «Forkjørsveg» dersom det er uklart hvordan forkjørsvegen føres gjennom krysset.

Utforming

Krav 3.822-2 Symbolet på underskilt 822 skal skjematisk gjengi vegenes forløp i krysset.

Skilt 822.1-822.7 er eksempler på hvordan skiltet kan utformes.

Krav 3.822-3 Hovedskilt og underskilt skal være i samme størrelsesgruppe.

Kommentar: Teksten er forenklet

208 Slutt på forkjørsveg

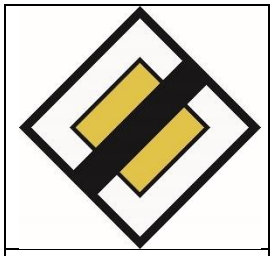

208

Anvendelse

Forkjørsveg etablert med skilt 206 «Forkjørsveg» oppheves ikke av vegkryss, men gjelder til oppsatt skilt 208 «Slutt på forkjørsveg», skilt 202 «Vikeplikt» eller skilt 204 «Stopp», jf. skiltforskriften skilt 206.

Krav 3.208-1 Forkjørsveg **skal** oppheves på naturlig sted, fortrinnsvis i kryss med annen forkjørsveg, i rundkjøring, eller foran annen kryssende veg.

I visse tilfeller **kan** det også være naturlig å oppheve forkjørsveg på strekning, for eksempel der vegen endrer karakter ved innkjøring til et sentrumsområde hvor det ikke er naturlig at vegen fortsetter som forkjørsveg.

Krav 3.208-2 Skilt 208 **skal** brukes for å angi slutt på forkjørsveg når denne slutter foran kryss med veg som ikke er forkjørsveg, eller på fri vegstrekning.

Krav 3.208-3 Når forkjørsveg slutter eller brytes i kryss med annen forkjørsveg, **skal** skilt 202 «Vikeplikt» med underskilt 802 «Avstand» (evt. 824 «Forvarsling av stopp») settes opp som forvarsling, og skilt 202 (evt. 204 «Stopp») settes opp på vanlig måte i krysset. Skilt 208 «Slutt på forkjørsveg» **skal ikke** brukes foran krysset i slike tilfeller.

Krav 3.208-4 Når forkjørsveg avsluttes i rundkjøring, **skal** skiltkombinasjonen 202 «Vikeplikt» / 406 «Påbudt rundkjøring» / 802 «Avstand» settes opp som forvarsling. Slik forvarsling **kan** sløyfes dersom diagramorienteringstavle (skilt 703) med symbol for rundkjøring er satt opp. Skilt 208 «Slutt på forkjørsveg» **skal ikke** brukes foran rundkjøring.

Der forkjørsreguleringen avsluttes i kryss og vegen fortsetter rett fram, og det ikke klart fremkommer for trafikantene at forkjørsreguleringen er opphevet, **kan** skilt 208 settes opp etter krysset.

Krav 3.208-5: Skilt 208 **skal** benyttes for å oppheve forkjørsregulert sykkelveg.

Underskilt

Krav 3.208-6: Skilt 208 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand», og bare dersom det unntaksvis er nødvendig med forvarsling.

Oppheving av forkjørsveg med skilt 202 «Vikeplikt», eller 204 «Stopp», **skal** ikke forvarsles med skilt 208, men med skilt 202 og underskilt 802 «Avstand», eller 824 «Forvarsling av stopp».

Plassering

Krav 3.208-5: Skilt 208 **skal** settes opp på begge sider av vegen når skiltet markerer sted der forkjørsvegen slutter.

Der forkjørsveg slutter foran kryss med veg som ikke er forkjørsveg, **skal** skilt 208 settes opp ca. 50-100 m foran krysset, eller minst 50 m etter eventuell orienteringstavle.

Ved eventuell supplering med skilt 208 etter kryss, er det tilstrekkelig å sette opp skiltet bare på høyre side av vegen.

Kommentar: Gjeldende N300 inneholder en rekker figurer som viser bruk av skiltene 202, 204, 206 og 208. Disse kan tas med i digital versjon av N300 som veiledning.

210 Forkjørskryss

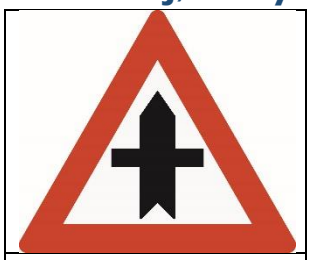

210

Skiltet varsler om farlig vegkryss hvor kjørende fra sideveg eller kryssende veg er pålagt vikeplikt med skilt 202 «Vikeplikt» eller 204 «Stopp», jf. skiltforskriften skilt 210.

Anvendelse

Skilt 210 **kan** brukes i to tilfeller:

1. Som fareskilt foran vegkryss på forkjørsveger.
2. Foran kryss på andre veger enn forkjørsveger for å etablere forkjørskryss.

Fareskilt på forkjørsveg

På veg med skilt 206 «Forkjørsveg» **kan** skilt 210 brukes:
- Foran vegkryss som er uoversiktlig eller komplisert.
- Foran vegkryss hvor det er registrert ulykker som **kan** skyldes vikepliktsforholdene i krysset, eller der det er fare for at ulykker lett vil kunne skje.

Krav 3.210-1 Skilt 210 **skal ikke** brukes hvis siktkrav i N100 er tilfredsstilt, eller foran vegkryss som er varslet med orienteringstavler.

Skilt 210 **skal ikke** brukes foran rundkjøringer, signalregulerte kryss eller akselerasjonsfelt.

Forkjørskryss

Skilt 210 brukes når det etableres forkjørskryss på veger som ikke er forkjørsveger, og trafikk på veg som får forkjørsrett lett kan være i tvil om hvilke forkjørsregler som gjelder. Der ramper i planskilte kryss munner ut i veg som ikke er forkjørsveg, vil det vanligvis ikke være nødvendig å benytte skilt 210 på denne vegen.

Krav 3.210-2:
Forkjørskryss **skal bare** etableres i spesielle tilfeller, som:
- kryss med mange ulykker som kan tilbakeføres til vikepliktsforholdene,
- nærmest tilliggende kryss til signalregulert kryss for å bedre trafikkavviklingen i dette,
- kryss nær signalregulert gangfelt, for å hindre misforståelser om hvor signalreguleringen gjelder.

Med de unntak som er nevnt ovenfor, **skal** forkjørskryss **ikke** brukes for å regulere mellomliggende kryss på en strekning med signalregulering.

Krav 3.210-3: I forkjørskryss **skal** skilt 202 «Vikeplikt» eller skilt 204 «Stopp» settes opp i sideveg.
Skilt 210 **skal** settes opp for begge forkjørsberettigede kjøreretninger i X-kryss.
I T-kryss **skal** skilt 210 settes opp for den kjøreretningen som har sidevegen på sin høyre side, og **kan** også settes opp for den andre kjøreretningen.

Krav 3.210-4: Sykkelveg som krysser lite trafikkert veg som ikke er forkjørsveg og som ikke har fartsgrense over 50 km/t, **kan** forkjørsreguleres hvis følgende forhold også er tilfredsstilt:

- kryssingen har minst 40 m avstand til andre vegkryss
- siktkrav i N100 og siktkrav for skilt i N300 er tilfredsstilt.

Skilt 210 i størrelse LS **skal** da settes opp på sykkelvegen for å varsle om at kryssende trafikk har vikeplikt, og denne trafikken **skal** varsles med oppsetting av skilt 202 med underskilt 826.

Underskilt

Krav 3.210-5 Skilt 210 **kan bare** ha underskilt 802 «Avstand».

Plassering

Krav 3.210-6: Skilt 210 **skal** settes opp i samme avstand foran forkjørskryss som fareskilt, se krav 2.3.

Skiltet skal settes opp i god avstand fra eventuell orienteringstavle, og etter denne.

Skilt 210 må ikke plasseres slik at det kan oppstå misforståelser om hvilken sideveg reguleringen gjelder.

Størrelse

Størrelsens LS, MS og SS kan brukes som for fareskilt.

212 Vikeplikt overfor møtende kjørende

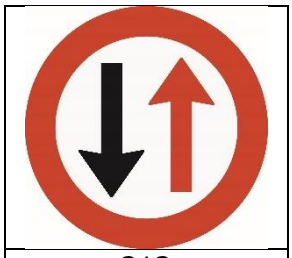

212

Skiltet angir forbud mot å kjøre inn på smal vegstrekning dersom dette medfører at møtende trafikk blir hindret, jf. skiltforskriften skilt 212.

Anvendelse

Skilt 212 **kan** brukes til å regulere vikepliktforholdet ved veginnsnevringer som er så smale at to kjøretøy ikke kan passere hverandre, og bestemmelser for dette i trafikkreglene § 7 nr. 6 ikke kan anvendes.

Krav 3.212-1: Når skilt 212 brukes, **skal** skilt 214 «Møtende kjørende har vikeplikt» settes opp for trafikk i motsatt kjøreretning.

Regler for bruk av skiltene 212 og 214 ved midlertidig regulering i forbindelse med vegarbeid er gitt i N301.

Ved valg av hvilken retning som pålegges vikeplikt, legges det vekt på hvor forholdene ligger best til rette for å stoppe, og at vikepliktig fører har tilstrekkelig sikt til å kunne overholde sin vikeplikt.

Krav 3.212-2: For vikepliktig fører **skal** det minst være sikt fram til møtende kjøretøy når dette har en avstand på stoppsikt fram til skilt 214.

Underskilt

Krav 3.212-3: Hvis skilt 212 ikke kan ses på en avstand lik stoppsikt i henhold til fartsgrensen på stedet, eller fartsnivået er over 60 km/t, **skal** det forvarsles ved oppsetting av samme skilt med underskilt 802 «Avstand».

Plassering

Krav 3.212-4: Skilt 212 **skal** settes opp rett foran innsnevringen, men slik at kjøretøy som stanser like foran skiltet ikke hindrer motgående kjøretøy i å passere.

Størrelse

Størrelsene LS og MS kan brukes som for forbudsskilt.

Kommentar: Illustrasjon kommer

214 Møtende kjøretøy har vikeplikt

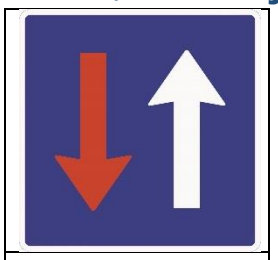

214

Anvendelse

Krav 3.214-1: Skilt 214 **skal** settes opp foran vegstrekning der motgående trafikk er pålagt vikeplikt med skilt 212 «Vikeplikt overfor møtende kjørende». Skilt 214 **skal ikke** brukes i andre tilfeller.

Underskilt

Krav 3.214-2: Skilt 214 **skal ikke** ha underskilt. Dersom det er nødvendig å forvarsle den regulerte vegstrekningen, brukes skilt 106 «Smalere veg».

Plassering

Krav 3.214-3: Skilt 214 skal settes opp rett foran den regulerte innsnevringen, men slik at eventuelt møtende kjøretøy har plass til å passere.

9 Markeringsskilt

Fellesbestemmelser

Anvendelse

Skiltforskriften § 19 Alminnelige bestemmelser angir betydningen av-, og hva som er hensikten med markeringsskilt.

Markeringsskiltene omfatter både skilt og andre trafikkanordninger for ulike formål. De viktigste er:
- Markering av vegens linjeføring.
- Markering av steder der standarden på linjeføring eller tverrprofil reduseres.
- Markering av hindringer på, nær eller over kjørebanen.
- Midlertidige sperringer eller leding av trafikken.

Noen markeringsskilt kan inngå i systemer med andre skilt, og det er da viktig å se bestemmelsene for alle de aktuelle skiltene i sammenheng. Eksempler på slike systemer er skilting av farlige kurver og markering av trafikkøyer.

Krav 9.1 Før markeringsskilt settes opp for å redusere fare, **skal** det vurderes om fysiske endringer eller andre tiltak kan eliminere eller redusere faremomentet.

Disse reglene gjelder permanent bruk av markeringsskilt. Egne regler for midlertidig bruk av markeringsskilt og andre trafikkanordninger i forbindelse med vegarbeid er gitt i N301.

Plassering

Generelle krav til horisontal og vertikal avstand fra kjørebanen er gitt i Del 1. Andre krav kan være angitt for de enkelte markeringsskilt.

Krav 9.2 Markeringsskilt **skal** stå alene, unntatt 906 «Hindermarkering» som kan plasseres sammen med skilt 404 «Påbudt kjørefelt».

Underskilt

Krav 9.3 Markeringsskilt **skal** ikke ha underskilt.

Kommentar:

Regler om skiltmyndighet vil bli gitt i kap. 1.

For øvrig er teksten noe forkortet.

Bestemmelser for de enkelte markeringsskilt

902 Bakgrunnsmarkering

902H	902V

Anvendelse

Skilt 902 **kan** anvendes for å markere skarpe kurver hvor det er nødvendig at trafikantene reduserer kjørefarten betydelig inn mot kurven.

Ved planlegging av bruk av skiltene 902 og 904 i kurver bør «Veiledning for skilting av farlige kurver» benyttes.

Bakgrunnsmarkeringer **kan også** brukes for å markere T-formet vegkryss som ikke varsles tilstrekkelig med andre skilt, for eksempel vegvisere.

Plassering

Krav 9.902-1 Skilt 902 **skal** stå vinkelrett på kjøreretningen inn mot kurven og skal plasseres i førerens siktlinje inn mot kurven. Skiltet **skal** være godt synlig i minimum 1,5 x stoppsikt før kurven.

Krav 9.902-2 Det **skal** nøye påses at kjørende ikke kan se og misforstå bakgrunnsmarkering rettet mot motgående kjøreretning.

Skilt 902 kan plasseres høyere enn angitt i fig 1-3.5 hvis dette er nødvendig for at skiltet vil være tilstrekkelig synlig.

Størrelse og utforming

Skilt 902 finnes bare i størrelse MS. Permanente skilt 902 har svart bunnfarge og gule vinkler.

Detaljert utforming er vist i kap 10.

Kommentar:

I gjeldende N300 starter kapitlet om markeringsskilt med en veiledning som skilting av farlige kurver, skiltene 100, 102, 902 og 904. Denne veiledningen vil ikke bli med i ny normal, men bør bearbeides og gjøres tilgjengelig som en veileder om skilting av kurver.

904 Retningsmarkering

	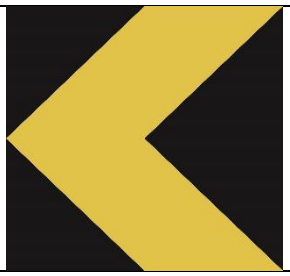
904H	904V

Anvendelse

Skilt 904 **kan** anvendes for å markere lange kurver hvor det er vanskelig for trafikantene å oppfatte videre kurveforløp, og hvor trafikantene må redusere kjørefarten betydelig inn mot og gjennom kurven.

Ved planlegging av bruk av skiltene 902 og 904 bør «Veiledning for skilting av farlige kurver» benyttes.

Plassering

Krav 9.904-1 Det **skal** brukes minst tre skilt for å vise retningsendringen. Minst to, men helst tre skilt **skal** være synlig samtidig foran og i kurven.

Størrelse og utforming

Skilt 904 finnes i størrelsene LS og MS. Permanente skilt 904 har svart bunnfarge og gul vinkel, detaljert utforming er vist i kap. 10.

Krav 9.904-2 På veger med fartsgrense over 50 km/t **skal** størrelse MS benyttes, på veg med lavere fartsgrense **kan** størrelse LS benyttes.

Kommentar:

Se kommentar for skilt 902.

906 Hindermarkering

906V	906H	906VH

Anvendelse

Skilt 906 **kan** brukes for å markere:

- sidehindre som kan utgjøre en fare for trafikken,
- innsnevringer av vegbanen
- trafikkøyer.

Faste sidehindre kan være stolper, brukar, pilarer o.l.

Vanlige innsnevringer er smale bruer, tunnelåpninger, overganger til redusert vegstandard og kjørefeltavslutninger.

Skilt 906 kan også brukes for å markere fartshump, se V128.

Egne regler for bruk av skilt 906 i forbindelse med vegarbeid er gitt i N301.

Sidehindre og innsnevringer

Krav 9.906-1 Alle sidehindre og konstruksjoner som merkbart reduserer bredden på kjørebane eller skulder og dermed medfører trafikkfare, **skal** markeres med skilt 906. Sidehindre utenfor skulder **skal** også markeres dersom de anses å utgjøre en særlig fare ved påkjørsel.

I tillegg til markering med skilt 906 kan sidehindre og innsnevringer som reduserer vegbredden varsles med skilt 106 «Smalere veg».

Krav 9.906-2 Ved behov for å markere kjørefeltavslutning **skal** det settes opp minst tre skilt 906 etter hverandre langs innsnevringen.

Trafikkøyer

Krav 9.906-3 På delende trafikkøyer i vegkryss **skal** skilt 906V brukes sammen med skilt 404.1 «Påbudt kjørefelt, høyre» for å markere øyspissene. Nærmere regler for slik markering er gitt under skilt 404.

Krav 9.906-4 Fysiske trekantøyer i vegkryss hvor det lovlig kan kjøres på begge sider av trafikkøya, **skal** markeres med skilt 906VH. Det **skal** da nøye påses at skiltet ikke virker sikthindrende for trafikk fra sekundærvegen. Om nødvendig **kan** markering med halv høyde brukes.

Krav 9.906-5 Refuger o.l. som kan passeres på begge sider, **skal** markeres med skilt 906VH, se også skilt 528 «Valgfritt kjørefelt».

Krav 9.906-6 Trafikkdeler mellom busslomme og kjørefelt **skal bare** markeres med skilt 906.H.

Ved starten av avkjøringsrampe benyttes skilt 912 i stedet for skilt 906.

Plassering

Krav 9.906-7 Hindermarkeringene **skal** plasseres slik at skråstrekene heller ned mot den side som hinderet skal passeres på, og slik at ingen del av den gjenstand de markerer stikker utenfor skiltet inn mot kjørebanen.

Underkanten av skiltene **skal** stå 0,25 – 0,5 m over kjørebanen.

Flere markeringer kan plasseres over hverandre dersom det er behov for særlig kraftig markering.

Størrelse og utforming

Permanente skilt 906 har svart bunnfarge og gule skråstriper eller vinkler, og utformes som vist i kap 10.

Skilt 906 finnes i størrelsene MS og LS. Skilt i LS finnes også i halv høyde.

Krav 9.906-5 Skilt 906.V med halv høyde **skal bare** brukes på trafikkøyer som krysses av gangfelt eller tilrettelagt kryssing, hvor skilt i full størrelse delvis vil skjule gående, se skilt 404 «Påbudt kjørefelt».

Kommentar:

Gjeldende N300 inneholder en del eksempler som veiledning for bruk av skiltet. Disse bør i stedet gjøres tilgjengelig i en veileder.

Skal/bør skilt 906 benyttes for markering av fartshumper som ikke er sidehinder?

908 Hindermarkering

908

Anvendelse

Krav 9.908-1 Skilt 908 **skal** brukes for å markere permanente hindringer på tvers av eller over kjørebanen.

Skiltet kan brukes for å markere permanente sperringer av veger. Regler for midlertidig bruk av skiltet er gitt i N301.

Krav 9.908-2 Skilt 908 **skal** brukes over kjørebanen hvis den frie høyden over kjørebanen er under 5,0 m.

Hvis den frie høyden på veg i dagen er mindre en 4,75 m, og i tunnel mindre enn 4,6 m, må det også skiltes med skilt 314 «Høydegrense».

Plassering

Krav 9.908-3 Ved bruk på permanente sperringer **skal** underkant skilt være 0,85 m over kjørebanen.

Krav 9.908-4 I forbindelse med tunneler **skal** høydehinder med skilt 908 settes opp senest like før tunnelportalen.

Størrelse og utforming

Permanente skilt 908 har svart bunnfarge og gule vertikale striper, og utformes som vist i kap 10.

Skiltet kan ha høyde 250 eller 500 mm, og lengden kan varieres etter behov med 400 mm tillegg (1200, 1600, 2000, 2400 mm osv.).

Kommentar:

Regler for bruk over kjørebanen er bedre presisert.

908 på ettergivende overhengende høydehinder foran tunneler skal monteres lavere enn krav til plassering av samme skilt på strekning uten tunnel. Dette kan medføre problemer når det er snødekt veg, hvis høydehinderet plasseres langt fra tunnelen. Krav 9-908.4 bør senere flyttes til N500.

Er det behov for andre høyder/bredder enn det som er angitt i gjeldende N300?

912 Avkjøringsmarkering

912

Anvendelse

Krav 9.912-1 Skilt 912 **skal** brukes for å markere sted der rampe tar av fra motorveg eller annen veg med høy standard.

Skilt 912 **skal ikke** brukes i vanlige kanaliserte kryss (se skilt 906 «Hindermarkering»).

Som rampe regnes videreføring av retardasjonsfelt eller kjørefelt som føres ut fra gjennomgående veg ved feltsubtraksjon.

Plassering

Krav 9.912-2 Skilt 912 **skal** plasseres slik at det minst er 0,5 m avstand til skulderkant på begge sider av skiltet.

Krav 9.912-3 Skilt i størrelse SS **skal** plasseres slik at underkant står 50 – 80 cm over kjørebanen. Skilt i størrelse MS **skal** ha underkant 80 – 120 cm over kjørebanen.

Størrelse og utforming

Skilt 912 finnes i størrelse MS og SS. Permanente skilt 912 har svart bunnfarge og gule vinkler, og utformes som vist i kap 10.

Krav 9.912-4 Størrelse SS **skal** brukes på alle motorveger, motortrafikkveger, flerfeltsveger og veger med fartsgrense over 80 km/t. MS brukes på alle andre veger.

Kommentar:

Det ønskes synspunkter på krav 3.2.912-2 om avstand mellom skiltkant og skulderkant, 0.5 m er mindre enn generelt krav til avstand for plassering av skilt.

Det ønskes også synspunkter på bestemmelsene om størrelse.

914 Tunnelmarkering

914V	914H

Anvendelse

Skilt 914 brukes for å markere tunnelveggen og tunnelens linjeføring i ubelyste og meget dårlig belyste tunneler.

Krav 9.914-1 Skilt 914 **skal** benyttes i ubelyste tunneler uten opphøyd skulder, og **kan** benyttes i tilsvarende tunneler med meget dårlig belysning.

Skiltet **skal ikke** benyttes i tunneler med belysning i henhold til krav i N500.

Plassering

Krav 9.914-2 Skilt 914 **skal** settes opp på begge sider av vegbanen. De hvite skråstripene skal helle ned mot kjørebanen.

Krav 9.914-3 Skiltet **skal** stå vinkelrett på kjøreretningen. Den vertikale avstanden fra kjørebanen til underkant skilt **skal** være konstant og normalt 0,5 m. Den horisontale avstanden fra kjørebanekanten til skiltene **skal** være konstant og minst 0,5 m.

Krav 9.914-4 I tunnelens inngangsparti, som settes lik 50 m, **skal** avstanden mellom tunnelmarkeringene være 10 m. Det første par tunnelmarkeringer **skal** plasseres i selve tunnelåpningen. I den resterende del av tunnelen **skal** avstanden mellom tunnelmarkeringene være 30 m.

Eksempler vil bli vist i «Veileder om skilting av tunneler».

Størrelse og utforming

Skilt 914 har svart bunnfarge og hvite skråstriper, og utformes som vist i kap 10.

Krav 9.914-3 Skiltet **skal** være tosidig i vanlig 2-felts tunnel, i envegskjørte tunneler brukes ensidige skilt.

Det kan vurderes å produsere skiltet i plast i stedet for metall, for å redusere skade på kjøretøy som kommer nær skiltet, for eksempel ved møting i svært trange tunneler.

Kommentar:

Dette skiltet vil vel bare bli benyttet i gamle tunneler som ikke må opprustes for å tilfredsstille kravene i tunnelsikkerhetsforskriften. Dette kan gjelde tunneler som er kortere enn 500 m.

Det bør utarbeides en egen veiledning om tunnelskilting, denne bør dekke både lav- og høytrafikkerte tunneler.

916 Avstandsmarkering i tunnel

916

Anvendelse

Skilt 916 angir avstanden i km fra det sted skiltet står til tunnelåpningene i begge retningene. Oppadrettet pil viser til tunnelåpningen i kjøreretningen, nedadrettet pil viser til tunnelåpningen i motsatt retning. Avstandene skal angis i hele km.

Krav 9.916-1 Skilt 916 **skal** settes opp i tunneler som er lenger enn 1,8 km.

Skilt 916 **skal** plasseres på høyre side for hver kjøreretning og settes opp for hver km.

Tunnelens lengde **skal** rundes av til nærmeste hele kilometer, og skiltene settes opp med lik avstand mellom skiltene.

Størrelse og utforming

Krav 9.916-2 Skilt 916 **skal** ha størrelse MS, unntatt ved plassproblemer, da kan størrelse LS brukes. Skilt 916 **skal alltid** ha innvendig belysning.

Skilt 916 har hvit bunnfarge, svart bord og svarte piler, tall og tekst. Detaljutforming av skiltet er vist i kap. 10.

Kommentar:

Eksempler bør vises i ny veileder om tunnelskilting, se kommentar til skilt 914.

Tunnel med lengde til og med 2,5 km: Et skilt 914 midt i tunnelen, angir 1 km i hver retning.

Tunnel med lengde 2,6-3,5 km: 2 skilt 914 i hver retning, angir 1 km og 2 km.

Tunnel med lengde 3,6 – 4,5 km: 3 skilt i hver retning, angir 1 / 2 eller 2 / 2 km.

920 Kantstolpe

920VM	920VE	920H

Anvendelse

Kantstolper med refleks brukes til å bedre den visuelle linjeføringen på ubelyste veger med fartsnivå 70 km/t eller høyere.

Krav 9.920-1 Kantstolper **skal** brukes på følgende steder:

- Alle ubelyste riksveger med fartsgrense ≥ 70 km/t og ÅDT > 5000 kjt, samt kjørebanebredde ≥ 6,5 m.
- Alle ubelyste riksveger som saltvedlikeholdes, selv om de ovennevnte kriteriene ikke er oppfylt.

Skilt 906 **kan** brukes på strekninger som ikke tilfredsstiller disse kriteriene, dersom dette kan gi trafikantene et bedre og samordnet inntrykk.

Fylkeskommuner og kommuner avgjør selv om tilsvarende fylkesveger eller kommunale veger utstyres med kantstolper.

Krav 9.920-2 Kantstolper **skal ikke** erstatte skilting av farlige kurver.

Plassering

Krav 9.920-3
920.H **skal** plasseres på høyre side av kjørebanen.
920.VM **skal** plasseres på venstre side av veg med tovegstrafikk uten midtdeler.
920.VE **skal** plasseres på fysiske midtdelere og på venstre side av envegsregulerte veger, inklusive av- og påkjøringsramper.

Krav 9.920-4 Kantstolper **skal** plasseres ca. 1,0 m fra asfaltkantene. Dersom dette ikke er mulig, bør kantstolpene plasseres på ytterkant skulder, eventuelt litt ut i vegskråningen.

Krav 9.920-5 Langsgående avstand mellom kantstolpene **skal** være som følger:
- 50 m avstand på rettstrekning og i svak kurve med R > 300 m.
- 25 m avstand i horisontalkurve med R > 50 m og R < 300 m.
- 10 m avstand i horisontalkurve med R < 50 m.
- 25 m avstand på skarpt høybrekk (R < 2 500 m).
- 25 m avstand langs kanaliserte kryss.
- 25 m avstand langs fartsendringsfelt og på ramper (10 m avstand ved R < 50 m).

Som grunnregel anbefales det at minst tre kantstolper er synlig av gangen på samme side av vegen.

Krav 9.920-6 I kurver med R < 50 m **skal** kantstolpene bare plasseres i ytterkurve for å ikke forstyrre den visuelle linjeføringen. Kantstolpene **skal** plasseres tvers overfor hverandre.

På flerfeltsveger med betongrekkverk i midtdeleren er det ikke nødvendig å sette opp kantstolper i midtdeleren.

Størrelse og utforming

Krav 9.920-7 Kantstolper skal være hvite med et svart felt som er påmontert refleks. Nærmere regler for utforming er gitt i kap 10.

Kommentar:

For kantstolper er det bare stilt krav til anvendelse for riksveger. Fartsnivået er endret til 70 km/t fordi fartsgrense 70 km/t oftere benyttes ut fra trafikksikkerhetsvurderinger

Dersom fylkeskommuner og kommuner velger å bruke kantstolper, må alle krav i normalen følges.

Foreløpig er det beholdt mange krav, det kan vurderes om mere bør flyttes over i en veileder.

Mye veiledningsstoff er foreslått tatt ut, blant annet en rekke figurer. Dette stoffet bør gjøres tilgjengelig for eksempel i veileder om skilting av farlige kurver eller en veileder om bruk av trafikkskilt for å synliggjøre linjeføring av veger.

Normalbestemmelser for 940 trafikkjegle og 942 Trafikksylinder er gitt i N301.

940 Trafikkjegle

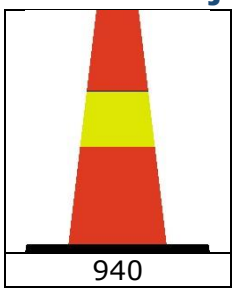

Nærmere bestemmelser om anvendelse og utforming er gitt i N301.

942 Trafikksylinder

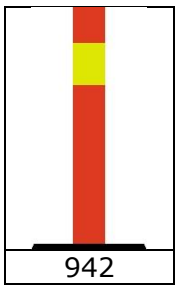

Nærmere bestemmelser er gitt i N301.

Kommentar: Bør krav til utforming av 940 og 942 stå i N300, og ikke i R310 som er en retningslinje? Materialkrav bør fortsatt stå i R310.